

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΔ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19-ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1957 | ΑΡΙΘ. 4

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΙΣ ΤΟ Α' ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΩΝ

Μεγαλειότατε,

Εὐλογοῦμεν τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ ὄνομα, διότι ἤξιω-
σεν ἡμᾶς ἵνα χαιρετίσωμεν, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,
τοὺς Ἱεροκήρυκας αὐτῆς, συγκληθέντας, ἀποφάσει
αὐτῆς, εἰς Α' Συνέδριον, ἀφ' ἧς ἡ Ἐκκλησία αὐτῆ
ἀνεκηρύχθη Ἀδοκέφαλος, ἥτοι ἀπὸ μιᾶς ὑπερεκα-
τονταετίας, καὶ θεωροῦμεν τὸ συνέδριον τοῦτο, ὡς
ἐν ἐξαιρετικῆς σημασίας ἱστορικῶν ἐκκλησιαστικῶν
γεγονόσ, πεπεισμένοι ὅτι πολλῇ θὰ προκύψῃ ἐξ αὐ-
τοῦ ὠφέλεια εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἣ ὅποια πάντοτε
μέν, ἐπ' ἐσχάτων ὁμως, ὑπὸ πολλῶν, ἐσθθεν καὶ
ἐξωθεν, βάλλεται ἐχθρῶν. Χαίρομεν δ' ὅλως ἰδιαιτέ-
ρως ἐπὶ τῷ ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, τῆς ὁποίας
ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἀγιωτάτην ἡμῶν
Ἐκκλησίαν εἶναι παντὶ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ γνωσταί,
ἐδηρεστήθη νὰ τιμῆσῃ καὶ λαμπρῶν διὰ τῆς παρου-
σίας αὐτῆς τὴν ἐναρκτήριον ταύτην συνεδρίαν τοῦ
ἱεροῦ τῶν Ἱεροκηρύκων Συνεδρίου.

Παρακαλοῦμεν δ' ὅπως ἐδαρεστηθῆ ἡ Ὑμετέρα
Εὐσεβεστάτη Μεγαλειότης νὰ δεχθῆ τὰς θερμὰς τῆς
Ἱερᾶς Συνόδου εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ εὐδοκίᾳ αὐτῆς,
ἵνα ἀνταποκριθῆ πᾶν προθύμως εἰς τὴν πρόσκλησιν
αὐτῆς καὶ εὐρεθῆ οὕτω μεταξὺ ἡμῶν, τῶν τε Σεβα-
σμιωτάτων Ἱεραρχῶν καὶ τῶν φερεπόντων τοῦ Ἱεροῦ
Ἀμβωνος ἐργατῶν.

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ παρελ-
θόν, καὶ νὰ ἀναπτύξωμεν, ἔστω καὶ ἐπιπροχάδην,
τοὺς λόγους ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι συνετέλεσαν ὥστε,
ὑστερον ἀπὸ ὑπὲρ τὰς δέκα δεκάδας ἐτῶν, μόλις σή-
μερον νὰ κατορθωθῆ ἡ σύγκλησις τοῦ Συνεδρίου τού-
του. Γεγονὸς πάντως εἶναι, ὅτι ἀπεφασίσθη μὲν Συν-
έδριον τῶν Ἱεροκηρύκων, ἐν ἔτει 1938, δὲν συνε-
κλήθη ὁμως ἐνεκα τοῦ μεσολαβήσαντος θανάτου τοῦ
ἐκ τῶν ἀειμνήστων προκατόχων ἡμῶν μακαριστοῦ
Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου. Τὰ δ' ἔκτοτε ἐπακο-
λουθῆσαντα ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα καὶ αἱ πολεμι-
καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν περιπέτειαι δὲν παρεῖχον
καταλλήλους προϋποθέσεις πρὸς συνάντησιν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ ἀπάντων τῶν ἐργατῶν τοῦ Ἱεροῦ Ἀμβωνος.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος λίαν εὐ-
χαρίστως ἐνέκρινεν ἡμετέραν πρότασιν, γενομένην
κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 17 Ὀκτωβρίου τοῦ
παραλλόντος ἔτους, περὶ συγκλήσεως τοῦ παρόντος

Α' τῶν Ἱεροκηρύκων Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον ἰδοὺ συν-
έρχεται σήμερον εἰς πρώτην συνεδρίαν, ὑπὸ τὰς εὐ-
λογίας τοῦ ἐν Τριάδι προσκυνουμένου Θεοῦ, οὐτινος
τὴν βοήθειαν καὶ τὸν φωτισμὸν ἐπεκαλέσθημεν πάν-
τες, κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ τελεσθεῖσαν εὐχαριστήριον
θείαν Λειτουργίαν.

*

Ὡς γνωστὸν ὑμῖν, ὁ θεῖος τῆς Χριστιανικῆς Ἐκ-
κλησίας θεσμὸς, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐνανθρω-
πήσαντος Θεοῦ, τοῦ Ἀρχιποίμενος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
συνίσταται εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν
«ὕπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν», καὶ εἰς τὸ ζῆν τοὺς
πιστοὺς συμφώνως πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον
γραπτὸν ἀφήκαν ἡμῖν οἱ ἀπόπται καὶ μάρτυρες τοῦ
Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ τούτων μαθηταὶ εἰς τὴν Και-
νὴν Διαθήκην.

Τὸ θεῖον δὲ τοῦτο ἔργον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς
προνοίας τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸ διαχειρίζε-
ται τὸ ἱερατεῖον τῆς Ἐκκλησίας, κατ' ἐπιταγὴν
τοῦ Χριστοῦ, εἰπόντος πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ
τοὺς τούτων διαδόχους, «ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει
καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν
ἀθετεῖ τὸν ἀποστελλάντά με», τῆς ἐντολῆς ταύτης
τοῦ Κυρίου ἀφορώσης εἰς ἅπαντας τοὺς διὰ μέσου
τῶν αἰώνων, καὶ μέχρι τῆς συντελείας αὐτῶν, κλη-
ρικούς, τοὺς λειτουργοὺς τούτους τῶν θείων τῆς Ἀ-
γίας Ἐκκλησίας Του μυστηρίων, διὰ τῶν ὁποίων
ἀγιάζεται ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν αὐτοῦ ὁπαδῶν, καὶ διὰ
τῶν ὁποίων χειραγωγοῦνται οὗτοι πρὸς τὴν Βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ εὐρίσκειται ἐπὶ
τῆς γῆς καὶ φθάνει ἐπέκεινα τῶν οὐρανῶν καὶ πέραν
πάσης ἐννοίας χρόνου, καὶ εἶναι ἀγευστος παντὸς τέ-
λους, καθ' ὃ «ἀτελεύτητος».

Ὅπως δὲ τὸ ἐπὶ τῆς γῆς ἔργον τοῦ Ἀνθρωποῦ
τριπλοῦν ὑπῆρξεν, ἥτοι δημιουργία καὶ ἱερατεία τῶν
μυστηρίων, διδαχὴ τοῦ λόγου τοῦ θεοῦ εὐαγγελίου
τον, καὶ δημιουργία βασιλείας ψυχῶν ἀνθρώπων, οὕτω
πως καὶ τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ τὸ
ἔργον εἰς τρία μέρη διαιρεῖται. Εἰς τὸ τελετουργι-
κόν, εἰς τὸ διδακτικόν καὶ εἰς τὸ διοικητικόν.

Ἄλλὰ δὲν πρόκειται νὰ ἀναπτύξωμεν εἰς ὑμᾶς,
περαιτέρω, γνωστὰ ζητήματα. Ἡθελήσαμεν μόνον,
διὰ τῶν ἀνωτέρω, νὰ θέσωμεν τὴν χρυσοῦν ἐκεί-
νην βᾶσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται τὸ θεῖον

ὄντως ἔργον τοῦ κηρύσσειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Αὐτοῦ. Καὶ ἡ ἀδαμαντίνη αὐτῆ βᾶσις εἶναι ὅτι τὸ κήρυγμα τοῦ Ἐδδαγγελίου, τὸ κηρύσσειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀρχὴν ἔχει καὶ πηγὴν ὀνήτην τοῦ Κυρίου ἐντολὴν τό: «κηρύξατε τὸ Ἐδδαγγέλιον πάση τῇ κτίσει», καὶ ἀποτελεῖ ἐν μέρος τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἔργον τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξε καθ' ἅπαντα τὸν ἐπὶ γῆς δημόσιον τριετῆ αὐτοῦ βίον καὶ τὸ ὁποῖον ἔργον συνεχίζει ἔκτοτε, ἐπὶ εἴκοσιν δλοκλήρους αἰῶνας, ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἰδρυθεῖσα καὶ κατευθυνομένη Ἐκκλησία Του, καὶ θὰ τὸ συνεχίσῃ ἀδιαλείπτως μέχρι τῆς Δευτέρας αὐτοῦ ἐνδόξου παρουσίας, ὅτε θὰ ἔλθῃ νὰ ἀποδώσῃ ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο, ἂν ἀνατρέξωμεν εἰς τὸ ἀπώτατον παρελθόν, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ συνεχίσωμεν ἐκεῖθεν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν τὴν παρακολούθησιν, θὰ εὐρεθώμεν πρὸ τούτου τοῦ ἐκπάλου γεγονότος, ὅτι δηλαδὴ τὸ κήρυγμα πάντοτε κατεῖχεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν πρώτην θέσιν, καὶ ὅπως διώκει αὐτὴ καὶ ἐμυσταγωγεί τοὺς πιστοὺς διὰ τῶν ἱερῶν αὐτῆς μυστηρίων, οὕτω πως ἐγαλούχει καὶ ἔτρεφε τούτους πνευματικῶς διὰ τοῦ θείου κηρύγματος, καὶ ἀνέδειξεν ἐργάτας τοῦ λόγου καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Ἀμβωνος ἀναριθμήτους καὶ διαπρεπεῖς, τῶν ὁποίων ἡ κηρυκτικὴ δράσις καὶ τὰ ὁμιλητικὰ ἔργα τόμους δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι πολλοῦς.

Ποῖον πρῶτον, ποῖον δ' ὕστερον νὰ ἀναφέρωμεν ἐν τῇ σκιαγραφίᾳ ἡμῶν ταύτῃ; Τὸν παμμέγιστον κήρυκα τοῦ Ἐδδαγγελίου τοῦ Χριστοῦ θεσπέσιον Παῦλον, τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, τοὺς διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, Ἀθανάσιον τὸν μέγαν, Βασίλειον τὸν μέγαν, τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, τὸν Χρυσορρήμονα Ἰωάννην, τὸν βασιλέα τοῦτον τοῦ Χριστιανικοῦ Ἰερού Ἀμβωνος, τὸν μέγαν Φώτιον, τοὺς Ἱεράρχας ἐν γένει τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς λοιποὺς ἀμετρήτους διδασκάλους, μέχρι τῶν συγχρόνων ταπεινῶν τοῦ κηρύγματος λειτουργῶν;

Δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ θελήσῃ ὁ ἐρευνῶν τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας νὰ γράψῃ τὴν Ἱστορίαν τοῦ Κηρύγματος καὶ νὰ μὴ δηλώσῃ κατηγορηματικῶς, ὅτι τὸ κήρυγμα εἶναι ἐν ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Δὲν νομίζομεν δ' ὅτι θὰ ἐξέλθωμεν τῆς ἀκριβολογίας, ὅταν χαρακτηρίσωμεν τὸ κήρυγμα ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἀναπνοὴν αὐτῆς, ἐκ τῆς ὁποίας αὐτὴ ζῆ, τροφοδοτουμένη καὶ διὰ τοῦ αἵματος τῶν ἱερῶν αὐτῆς μυστηρίων, ἵνα χρησιμοποιοῦμεν μεταφορᾶν ἐκ τοῦ ζῶντος ἀνθρωπίνου ὄργανισμοῦ.

Σύμπασα, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία ἡ Χριστιανικὴ, καὶ εἰδικώτερον ἡ Ὁρθόδοξος τοιαύτη, ὡς σύνολον καὶ ὡς ἀτοκεφάλως διοικουμένη, κηρύσσει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ κηρύγματος ἔχει νὰ παρουσιάσῃ εἰς ὅμᾳς συστηματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν εἰς τὸ κήρυγμα ἀφορῶντων, ἄλλοτε μὲν ὁμιλοῦσα περὶ Σχολῶν κατηχήσεως καὶ κηρύγματος, ἄλλοτε δὲ πάλιν παρουσιάζουσα σειρὰν καὶ συλλογὰς ὁμιλιῶν

καὶ ἄλλοτε παρακολουθοῦσα τὰ εἰς τὸ θεῖον κήρυγμα ἀναγόμενα ὑποδειγματικὰ ἔργα θεωρίας καὶ πράξεως τοῦ κηρύγματος.

*

Καὶ ἡ Ὁρθόδοξος, λοιπόν, Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀνέκαθεν ἐμεριμνησε διὰ τὸ θεῖον κήρυγμα, καὶ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1838 προέτεινε εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Θερησκευμάτων Γραμματεῖαν, ὡς ἐλέγετο τότε τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θερησκευμάτων, τὸν διορισμὸν τῶν ἐξῆς: α) Ἡλία Ἠγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ Ἱεράς Μονῆς τῆς Λογγοβάρδας, ὅστις παρητήθη διότι δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, β) Ἀρχιμανδρίτου Καλλινίκου Καστόρχη, γ) Ἀρχιμανδρίτου Ἰωάσαφ Βυζαντιίου, δ) Ἀρχιμανδρίτου Δανιὴλ Γεωργοπούλου καὶ ε) Ἀρχιμανδρίτου Καλλινίκου Ἰάσωνος. Ἐξεδόθησαν περαιτέρω ὁδηγίαι τῆς Ἱεράς Συνόδου ἀφορῶσαι εἰς τὰ τῶν Ἱεροκηρύκων καθήκοντα, κατὰ τὰ ἔτη 1838 καὶ 1858. Διὰ δὲ τοῦ Διατάγματος τῆς 26 Ἰουνίου τοῦ 1858 τῆς Βασιλείσεως Ἀμαλίας καθωρίσθησαν τὰ «χρέη τῶν Ἱεροκηρύκων», ἧτοι αἱ ὑποχρεώσεις αὐτῶν. Κατὰ τὸ ἔτος 1878 ἐξεδόθη ὁ Νόμος ΨΜΖ' τῆς 13 Δεκεμβρίου καὶ ἐν ἔτει 1899 ἐξεδόθη ὁ Νόμος ΒΧΔ' τῆς 6 Ἰουλίου, σχετικῶς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἱεροκηρύκων καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Ἐκτοτε ἐδημοσιεύθησαν οἱ ἐξῆς νόμοι «Περὶ τῶν Ἱεροκηρύκων»: Νόμος 4596 τοῦ 1930 (Φ. Ε. Κ. 138/2-5-1930), Νόμος τῆς 28-10 τοῦ 1935 (Φ. Ε. Κ. 545/12-11-1935), Νόμος 1848 τοῦ 1939 (Φ. Ε. Κ. 300/25-7-1939), Νόμος 337 τοῦ 1947 (Φ. Ε. Κ. 107/4-6-1947), καὶ ἄρθρον τοῦ Νόμου 1919 τοῦ 1942 (Φ. Ε. Κ. 274/24-10-1942).

*

Ἄλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀναγόμενον εἰς τὴν περὶ Ἱεροκηρύκων νομοθεσίαν, δὲν προτιθέμεθα νὰ ἀναπτύξωμεν διὰ μακρῶν.

Ἐπιθυμοῦμεν ὅμως, ἵνα στρέψωμεν τὴν ἡμετέραν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ βᾶθους καὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἰδιότητος τοῦ Ἱεροκήρυκος.

Τὸν κήρυκα τοῦ Θεοῦ λόγον, καὶ ἐννοοῦμεν ὡς τοιοῦτον τὸν ἱερωμένον, θεωροῦμεν ὡς σάλπιγγα τῆς Ἀγωνιάτης Ἐκκλησίας, διασαλπίζουσαν τὰ ἐντάλματα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ ποιμνιον αὐτῆς, καὶ προερχόμενον ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, τῆς διοικουμένης Ἐκκλησίας, καὶ ἐν ὀνόματι αὐτῆς λαλοῦντα, καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ἀποβλέποντα. Τὸν κήρυκα τοῦ θείου λόγου τὸν βλέπομεν ὡς τὴν συνεχίαν τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὡς συνεχιστὴν τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγίστου Ἀποστόλου Παύλου, τῶν πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τῶν λοιπῶν μεγάλων ἐργατῶν τοῦ Ἱερού Ἀμβωνος, τῶν σκαπανέων τούτων τῆς λογικῆς τοῦ Χριστοῦ ἀμπέλου.

Βεβαίως τὸ φῶς εἶναι ὁ Χριστὸς καὶ αὐτὸ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ διδάσκει ὁ Ἱεροκήρυξ. Ἄλλὰ ἐν τῷ κηρύγματι αὐτοῦ παρουσιάζεται ὡς τὸ δοχεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κρατεῖ τὸ φῶς καὶ τὸ μεταδίδει.

εις τούς ἀκούοντας αὐτόν, ὅπως ὁ λυχνοστάτης, πρὸς φωτισμὸν τῆς διανοίας καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ κυριαρχῇ οὕτω ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον, νὰ συντριβῆται δὲ ἡ ἐξουσία τοῦ Σατανᾶ.

Λαμβανομένου δ' ὑπὸ ἄφιν ὅτι ὁ «λόγος τοῦ Θεοῦ τομιώτερός ἐστι ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον» ('Εβραϊοὺς δ', 12), ὁ τὸν λόγον τοῦτον ἀναπτύσσων λειτουργὸς τοῦ Ἱεροῦ Ἀμβωνος παρίσταται ὡς τὸ ὄργανον τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀναγεννητικὴ δύναμις τοῦ Θείου λόγου, καὶ ὁμοιάζει πρὸς τούς προφήτας τοῦ Ἰσραὴλ, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἐλάλησεν ὁ Θεός.

Ὁ εὐσεβὴς Ἑλληνικὸς Λαός, διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς, ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ λέξει, περικλείσει τὸ ὅλον βάθος τῆς ιδιότητος τοῦ Ἱεροκήρυκος. Καλεῖ καὶ προσαγορεύει αὐτόν «Διδάσκαλον» καὶ «Διδάχον», καὶ ἀνάγει τὴν σκέψιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν μόνον Διδάσκαλον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐπὶ τὸν μόνον Καθηγητήν, τὸν Χριστὸν τὸν δι' ἡμᾶς ἐνανθρωπήσαντα Θεόν, καὶ ἀντίγραφον ἐκείνου θεωρεῖ αὐτόν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ θεῖον κήρυγμα. Ὡ πόσον

ὄφνηλόν εἶναι τὸ ἔργον τοῦ Ἱεροκήρυκος! Πόσον ἄγιον καὶ ἐδόξημένον! «Ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων ἀγαθά», ὅπως λέγει ὁ ἱερός Ψαλμωδός καὶ ἐπαναλαμβάνει ὁ θεσπέσιος Ἀπόστολος Παῦλος.

Τὸ βάθος τοῦτο τῆς ιδιότητος τοῦ κήρυκος τοῦ Θείου λόγου, συνδυαζόμενον πρὸς τὸ βάθος τῆς Ἱερωσύνης, τὴν ὁποίαν οὗτος ὡς ἔνδυμα τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ φορεῖ, παρουσιάζουσι αὐτόν ὡς ὑπερκόσμιόν τινα προσωπικότητα, ἰσταμένην μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὡς μεσίτην μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ. Ἴδὸν διατὶ οἱ ἅγιοι κήρυκες τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, οἱ «πανεύφημοι προφῆται καὶ ἀπόστολοι», καὶ οἱ σεπτοὶ τῆς Ἐκκλησίας πατέρες, ἐκαίοντο πνευματικῶς ὅταν καὶ μόνον ἐσκέπτοντο ὅτι ὑπῆρχε περίπτωση εἰς νὰ μὴ κηρύξωσιν.

Ἀπόδειξις τούτου ὁ Ἅγιος προφήτης Ἱερεμίας ὁ ὁποῖος λέγει: «Καὶ εἶπα: οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα Κυρίου, οὐ μὴ λαλήσω ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν τοῖς ὀστέοις μου καὶ παρεῖμαι πάντοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν» ('Ιερεμίας κ', 9). Ὁ δὲ πομμέγιστος Ἀπ. Παῦ-

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐκφωνῶν τὸν εἰσαγωγικὸν αὐτοῦ λόγον εἰς τὸ Α' Συνέδριον τῶν Ἱεροκλήρυκων.

λος «οὐαί μοι ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι» ἀναφωνεῖ. (Α' Κορ. θ', 16). Ὁ δὲ ἱερός Χρυσόστομος, καίτοι ἀσθενῶν, κηρύσσει εἰς τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, χαρακτηριστικῶς τονίζων, ὅτι προβάλλει τὴν ἀσθενοῦσαν φωνὴν αὐτοῦ, ὅπως ἡ στερουμένη γάλακτος γυνὴ τοὺς μαστούς, ἵνα ἱκανοποιήσῃ τὸ μητρικὸν ἐνστικτὸν ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν τὴν φυσικὴν τῆς μητρότητος δύναμιν.

Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ κήρυξ τοῦ θείου λόγου. Τὸ ἔργον αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι συνυφασμένον μὲ τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἢ ὅπερ ταυτὸν, ὁ Ἱεροκλήρυξ ζῆθ' διὰ νὰ κηρύσσει, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ βῆθος τῆς ιδιότητος τοῦ Ἱεροκλήρυκος εἶναι τὸ νὰ διδάσκη, ὅπως τοῦ κλίματος ἡ ιδιότης εἶναι νὰ παράγῃ σταφυλὰς, καὶ τοῦ φωτὸς τὸ γνῶρισμα νὰ φωτίζῃ διηλεκῶς.

*

Ἄλλ' ἐφ' ὅσον ἡ ιδιότης αὕτη τοῦ Ἱεροκλήρυκος εἶναι ἱερὰ καὶ σεβασμία, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀρθρώνουσα τὰ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ γεγραμμένα θεῖα λόγια καὶ ἐξαγγέλλουσα ταῦτα ἡμέρας καὶ νυκτός, εἶναι ἐπόμενον ὁ Ἱεροκλήρυξ νὰ κοσμηθῆται ὑποχρεωτικῶς, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τῶν ἐξ ἧς πνευματικῶν χαρισμάτων.

α) Πρέπει νὰ εἶναι ἄνθρωπος ἀκλονήτου ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἀπεριορίστου ἀγάπης πρὸς τὸν Σωτῆρα Κύριον. Μὴ ἀπορήτε ἀκούοντες ὅτι ὁ Ἱεροκλήρυξ πρέπει νὰ ἔχη βάθος πίστεως ὀρθοδόξου. Δὲν νομίζομεν πάντως ὅτι ὑπάρχουσι παρ' ἡμῶν καὶ ἀμφιταλαντευόμενοι περὶ τὴν πίστιν Ἱεροκλήρυκες. Λέγοντες πίστιν ἀκλονήτου, νοοῦμεν τὸ ὅτι ὁ Ἱεροκλήρυξ διὰ νὰ ἐπιτελῇ εὐδόκως τὸ θεῖον αὐτοῦ λειτουργημα, πρέπει νὰ εἶναι κωρυμμένος ὑπὸ τῆς πίστεως ἐκείνης, ἡ ὁποία ἀφηγᾶ καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον. Ἐπιγραμματικῶς παρατηρεῖ σχολιαστὴς χωρίου ἐπιστολῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου, ὅτι «τὸ κηρύσσειν ἐστὶν ἀνδρὸς γενναίου καὶ φερεπόνου καὶ ἐτοιμοῦ πρὸς θάνατον». Πρέπει τοιαύτη δαψίλεια πίστεως νὰ ὑπάρχη, ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν ὁ κηρύσσων νὰ λέγῃ πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον Χριστόν: «ἐνεκά Σου θανατοῦμαι ὅλην τὴν ἡμέραν». Ὅ,τι δὲ εἶναι ἡ κοίτη διὰ τὸν ποταμὸν καὶ ἡ τρόπος διὰ τὸ πλοῖον, τοῦτο εἶναι καὶ διὰ τὸν κήρυκα τοῦ Εὐαγγελίου ἡ πίστις.

Ἡ πίστις δ' αὕτη πρέπει νὰ εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦ κηρύγματος, πρὸς τὸν Ἐσταυρωμένον Ἀνθρωπῆν, καὶ νὰ φθάσῃ μέχρι θυσίας τοῦ αἵματος τοῦ κηρύσσοντος χάριν τοῦ Κληρικομένου, ἐὰν ἀνάγκη παραστῆ.

Ὅπως δ' ἔλεγε χαρακτηριστικῶς ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ σφοδρῶς παρ' αὐτοῦ ἀγαπώμενον ποίμνιον, «ἐγὼ ἔτοιμος εἰμὶ ὑπὲρ ὑμῶν τὸ αἷμα μου ἐκχέαι», οὕτω πως καὶ ὁ Ἱεροκλήρυξ ἔμβλημα τοῦ θείου ἔργου αὐτοῦ πρέπει νὰ ἔχη τὸ νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν ζῶσαν θυσίαν καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ αἱματηρὰν πρὸς δόξαν Χριστοῦ.

β) Πρέπει κατόπιν ὁ Ἱεροκλήρυξ νὰ κοσμηθῆται καὶ ὑπὸ τοῦ χαρίσματος τῆς ἀγάπης πρὸς τὸ ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ ἀκροατήριον αὐτοῦ. Καὶ ἐνθυμούμεθα τώρα τὴν ὥραιαν ἐκείνην σκηπὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ θεόπτης Μωϋσῆς κατήρ-

χετο ἀπὸ τοῦ ὄρους Σινᾶ, κομίζων τὰς πλάκας τῆς Διαθήκης εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ. Ὅπως ὑψηλὰ ἴστατο ὁ Μωϋσῆς καὶ ἀνέμενε αὐτὸν ὁ λαός, οὕτω πως βλέπομεν τὸ ὕψος τῆς θέσεως καὶ τῆς τιμῆς τοῦ Ἱεροκλήρυκος, καὶ θεωροῦμεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς πηγὴν ἀκενώτου στοργῆς καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἱερός ὁ δεσμός ὁ τοὺς γονεῖς καὶ τὰ τέκνα συνδέων. Ἐξ ἴσου ἱερός εἶναι καὶ ὁ πνευματικὸς δεσμός ὁ ἐνῶντων τὸν Ἱεροκλήρυκα πρὸς τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ. Ἀποκαλεῖ αὐτοὺς «τέκνα» καὶ ὀφείλει ἀγάπη γονέων πρὸς τέκνα νὰ κατακυριεύῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεόν, περὶ τῆς ὁποίας ὀμιλήσαμεν ἀνωτέρω, πρέπει νὰ ἀναλύεται εἰς στοργὴν πρὸς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ. Ὑπὸ τοῦ εἶδους τούτου τῆς ἀγάπης κατακυριευμένος ὁ Ἱεροκλήρυξ, θὰ κινῆται νυχθημερόν πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ. Θὰ ἀγωνίζεται ἵνα δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὴν πνευματικὴν ἐκείνην τροφήν, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ θάνατος ἐξ ἀσυχίας πνευματικῆς. Θὰ ἐργάζεται ἐν ἀφοσίωσει εἰς τὸ καθήκον αὐτοῦ, ὅπως ὁ βιοπαλαιστὴς οἰκογενειάρχης διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ὅταν μάλιστα ἀναλογισθῇ ὁ Ἱεροκλήρυξ, ὅτι ὁ Διάβολος κινεῖται ὡς λέων ὠρυόμενος ἵνα καταπῆ τὰς ψυχὰς τῶν ἀκροατῶν του, τότε πάνοπλος θὰ ἐξέρχεται εἰς τὸ κήρυγμα πρὸς ἀντιπαράταξιν εἰς τὸν ἐχθρὸν τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ.

γ) Ἐτερον περαιτέρω χάρισμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κοσμῆ τὸν Λειτουργὸν τοῦ Ἱεροῦ Ἀμβωνος, εἶναι ἡ σκέψις καὶ ἡ πεποίθησις ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ, τελούμενον κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐτάξοντος καρδίας καὶ νεφρούς, παρακολουθεῖται ὑπ' Αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὗτος εἶναι ὁ γεωργὸς ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐξέδοτο τὸν ἀμπελώνα αὐτοῦ, ἵνα ἀποδώσῃ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. Μάλιστα. Φρονοῦμεν ὅτι ὁ κατ' ἐξοχὴν γεωργὸς τῆς νοητῆς τοῦ Κυρίου Ἀμπέλου εἶναι ὁ ἱεροεργὸν τὸ κήρυγμα, εἶναι ὁ φυτεύων καὶ ὁ ποτίζων τὴν σπορὰν τῆς πίστεως, τὴν ὁποίαν ἀθάναται ὁ Θεός. Πανευτυχὴς εἶναι ὁ λειτουργὸς τοῦ Ἱεροῦ Ἀμβωνος, ὁ ὁποῖος μοχθεῖ νύκτα καὶ ἡμέραν, ἵνα ἐλθῶν ὁ Κύριος εἴπῃ πρὸς αὐτὸν «εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἡς πιστός ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω εἰσελθε εἰς τὴν χάριν τοῦ Κυρίου σου».

δ) Δεδομένου δ' ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐγκείται ἐν τῇ πειθαρχίᾳ καὶ τῇ ὑπακοῇ, ἡ ὁποία εἶναι χάρισμα τὸ ὁποῖον πλαισιώνει πᾶσαν ἀρετὴν τοῦ Ἱεροκλήρυκος, πρέπει νὰ διακρίνηται οὗτος διὰ τὴν ὑπακοὴν αὐτοῦ εἰς τὸν ἐντολέα αὐτοῦ Ἱεράρχην, καὶ νὰ «πεῖθεται τοῖς ἡγουμένοις αὐτοῦ». Κάλυπτα ὁ Ἀπόστολος Παῦλος παρομοιάζει τὴν σύμπασαν Ἐκκλησίαν ὡς σῶμα, τὰ μέλη τοῦ ὁποῖου ὀφείλουσιν ἐν ἀρμονίᾳ νὰ συνεργάζωνται, πρὸς διατήρησιν τῆς ζωῆς τοῦ σώματος, τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ προορισμοῦ του. Βεβαίως δὲν προτιθέμεθα νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν παράγραφον ταύτην, νομίζοντες ὅτι ἐνστερνίζονται οἱ Ἱεροκλήρυκες, ὁμοῦ μετὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Χριστόν, τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀκροατὰς,

και τῆς ἐννοίας τῆς παρακολουθήσεως τοῦ ἔργου αὐτῶν ὑπὸ τοῦ παντεπόπου Θεοῦ, ἐνστερνίζονται, λέγοντες, καὶ τὴν ὑπακοὴν πρὸς τὴν ἱεραρχικῶς προϊσταμένην αὐτῶν ἀρχὴν, ὅπως ὁ στρατιώτης ὑπακούει εἰς τὸν ἀνώτερον αὐτοῦ χάριν τῆς πειθαρχίας, καὶ πρὸς τὸ καλὸν τοῦ στρατεύματος. Οὐδείς δὲ δύναται νὰ ἀμφιβάλῃ, νομίζομεν, ὅτι στρατεῖαν πνευματικὴν στρατεύεται καὶ ἡ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐνεκα τούτου στρατευομένη καλουμένη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶχομεν νὰ ἀναπτύξωμεν περιληπτικῶς, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πνευματικὰ ἐκεῖνα ἐφόδια διὰ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ περιορισμῆται ὁ ἐργάτης τοῦ Ἱεροῦ Ἀμβωνος.

*

Ἐπιθυμοῦμεν περαιτέρω νὰ ὑπενθυμίσωμεν γνωστὰ ἐκ τῆς Ὀμιλητικῆς παραγγέλματα πρὸς τὸν Ἱεροκλήρκα, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Κηρύγματος.

α) Βεβαίως, ὅταν, πίστις ζῶσα καὶ κανστική ὡς ὁ κόκκος τοῦ σινάπεως, θερμαίνῃ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἱεροκλήρκα, τότε τὸ κήρυγμα αὐτοῦ εἶναι φλογερὸν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ θερμαίνει τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων αὐτοῦ. Ὁ καλὸς ἀγωγὸς τοῦ κηρύγματος εἶναι ἡ πίστις τοῦ ὁμιλοῦντος, ἡ ὁποία μεταβιβάζει τὴν ζέουσαν πίστιν εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν, καὶ μεταποιεῖ ταύτην εἰς ἔργα, ἐφ' οἷς εὐαρεστεῖται ὁ Θεός.

β) Δεδομένου ὅμως, ὅτι τὸ κήρυγμα εἶναι εἶδος λόγου ρητορικοῦ, εἶναι μέρος τέχνης, ἀπαραίτητον τυγχάνει, ἵνα περιβάλῃται καὶ τὸ ἔνδυμα τῆς τέχνης τῆς ρητορικῆς, ἵνα τὸ ὀφέλιμον μεταδίδεται μετὰ τοῦ τερπνοῦ. Ταῦτα λέγοντες ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ Ἱεροκλήρκα δὲν δύναται, οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ ἀνέρχεται τὸ Ἱερόν Βῆμα χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγουμένως προετοιμάσει τὸ θέμα του. Αἱ ἀλήθειαι αἱ Χριστιανικαί, τὸ μυστήριον τῆς θείας οἰκονομίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν, αἱ ἀντιθέτου καὶ ἀντιθησκευτικαὶ θεωρίαι, ἡ λύσις πάντων τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων διὰ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ λοιπά, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ περιεχόμενον τοῦ κηρύγματος, δὲν ἀπαιτοῦσι προχειρότητας, αἱ ὁποῖαι ἐκθέτουν εἰς τὴν ἐπίκρισιν τὴν ἀμώμητον ἡμῶν πίστιν καὶ τὴν ἀγίαν ἡμῶν θρησκείαν. Πρέπει νὰ εἶναι μεγάλης τόλμης ἀνὴρ, ὁ ἐπιχειρῶν νὰ ὁμιλῇ ἀνευ τῆς δεούσης προπαρασκευῆς ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βήματος.

Εἶναι προτιμώτερον ὁ Ἀμβων νὰ σιωπᾷ παρὰ νὰ μεταδίδῃ νηπιώδεις ψελλισμούς. Ἐκτός τῶν ἄλλων τῆς Ὀμιλητικῆς καὶ Ρητορικῆς ὁδηγιῶν, ἀς μνημονεῶσιν ἐνταῦθα οἱ ἐξῆς λόγοι τοῦ Ἰσοκράτους: «Δεῖ τοὺς μέλλοντας διοίσειν περὶ τοὺς λόγους, πρῶτον μὲν πρὸς τοῦτο πεφυκέναι... ἔπειτα παιδεύθῃναι καὶ λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην... τρίτον ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνασθῆναι περὶ τὴν χρείαν καὶ τὴν ἐμπειρίαν...» (Περὶ Ἀντιδόσεως 187. Πρβλ. καὶ Πλάτωνος Φαίδων 269 Θ).

γ) Δὲν ἀρκεῖ δὲ μόνη ἡ τεχνικὴ προπαρασκευὴ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ κηρύγματος. Ἀπαιτεῖται ἵνα, σὺν τῇ ἀναγκαίᾳ προπαρασκευῇ, ὁ Ἱεροκλήρκα προσεύχεται προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν λαὸν τοῦ

Θεοῦ. Νὰ προσεύχεται ὄχι μόνον ἀμέσως πρὸ τοῦ κηρύγματος, ἀλλὰ πάντοτε καὶ διὰ κατ' οἶκον ἐνώπιος ἐνώπιω Θεῷ. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο φθάσαντες ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταχωρήσωμεν ἐνταῦθα μίαν περιληπτικὴν ἐκ τοῦ ἔργου τοῦ Μπάουντς «Δύναμις διὰ τῆς προσευχῆς». Ἴδου αὕτη: «Ὁ Σπάρτζον λέγει: «Φυσικὰ ὁ κήρυξ διακρίνεται ὑπεράνω πάντων ὡς ἄνθρωπος προσευχῆς. Προσεύχεται οὗτος ὅπως κάθε κοινὸς χριστιανός, διότι ἄλλως θὰ ἦτο ἀκατάλληλος διὰ τὴν διακονίαν, ποὺ ἔχει ἀναλάβει. Ἄν ὡς διάκονοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ δὲν εἴσθε ἄνθρωποι πολλῆς προσευχῆς, εἴσθε ἀξιολύπητοι. Ἄν εἴσθε χαλαροὶ καὶ χλιαροὶ εἰς τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἀφοσίωσίν σας, εἴσθε ἀξιολύπητοι καὶ σεῖς καὶ ὁ λαὸς σας, καὶ ἡ ἡμέρα ἔρχεται, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ κατασυνθῆτε. Ὁλοι μᾶς αἱ βιβλιοθήκαι καὶ τὰ σπονδαστήρια εἶναι ἀπλῆ κενότης, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ταμεῖα μᾶς: «εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖον σου». Αἱ περίοδοι τῆς ηστείας καὶ τῆς προσευχῆς μᾶς εἶναι πάντοτε σημαντικαὶ πραγματικῶς ἡμέραι. Οὐδέποτε ἄλλοτε αἱ θύραι τῶν οὐρανῶν εἶναι δι' ἡμᾶς περισσότερο ἀνοικταί. Οὐδέποτε ἄλλοτε αἱ καρδίαι μᾶς εὐρίσκονται πλησιέστερον πρὸς τὴν οὐρανίαν δόξαν».

Ἦδη σημειοῦμεν ὀλίγα τινα ἀναφορικῶς πρὸς τὸ τριπλοῦν ἔργον τοῦ Ἱεροκλήρκα.

Ὁ Ἱεροκλήρκα, ὡς γνωστόν, τριπλοῦν ἔργον ἐπιτελεῖ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ ὅπερ ταῦτόν, τὸ ἐν ἔργον τοῦ Ἱεροκλήρκα, ἐξαιρουμένης τῆς λειτουργίας αὐτοῦ ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Ἐκκλησίας, καθ' ὃ κληρικῶν, διαρεῖται εἰς τρία μέρη. Πρῶτον εἰς τὸ ἀπ' Ἀμβωνος κήρυγμα, δεύτερον εἰς τὴν ἱεράν Ἐξομολόγησιν, καὶ τρίτον εἰς τὴν κατήχησιν τῆς νεότητος. Δὲν δύναται νὰ νοηθῇ Ἱεροκλήρκα μὴ ἀσχολούμενος μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου πρὸς ἕκαστον τῶν ἀνωτέρω τομέων τοῦ κηρυκτικοῦ ἔργου, ἢ περισσότερο μέρων περὶ τοῦ ἐνός τομέως, καὶ ὀλιγότερον περὶ τοῦ ἄλλου. Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ μὲν ἀπ' Ἀμβωνος θεῖον Κήρυγμα ἀποβλέπει πρὸς τὸ κοινόν, τὸ ἐν τῇ Κατηχήσει πρὸς τὴν νεότητα εἰδικῶς, καὶ οἱ λόγοι ἐν τῷ ἐξομολογητηρίῳ πρὸς ἕκαστην ψυχὴν κενωρισμένως. Τριμερῆς λοιπὸν ἡ ἀπασχόλησις, εἰς τὸν αὐτὸν ἀποβλέπουσα καὶ κατατείνουσα σκοπόν, τὴν σωτηρίαν ψυχῶν, τῶν ὁποίων τὸ αἷμα ἀπὸ τῶν χειρῶν ἡμῶν θὰ ἐκζητήσῃ ὁ Θεός, κατὰ τὴν ἐν τῷ Προφήτῃ Ἰεζεκιήλ ἔκφρασιν αὐτοῦ.

Βεβαίως, καὶ οἱ γεωργοί, καὶ οἱ ἐπιστήμονες, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι καὶ οἱ πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας ἄνθρωποι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔχουσι τὴν ἀπαίτησιν νὰ διδαχθῶσι καταλλήλως καὶ ἱκανοποιητικῶς, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀποστολὴν καὶ ἀπασχόλησιν αὐτῶν, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Προβάλλεται λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ Ἱεροκλήρκα ὅπως ὁ λογικὸς κόσμος, ἵνα «δόντος αὐτοῦ συλλέξῃ» οὗτος τὸ ἀνήκον εἰς αὐτὸν πνευματικὸν μέρος. Πρὸς ἱκανοποίησιν δὲ τῶν ἱερῶν ἐφέσεων τούτου τοῦ λογικοῦ κόσμου, φαντάζεσθε, ὁποίας μορφώσεως καὶ γνώσεως ἀνὴρ πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ἱεροκλήρκα. Διὰ τοῦτο, σὺν τῇ ἀπαραίτητῳ προπαρασκευῇ αὐτοῦ ἐκάστοτε, πρὸς ἐμφάνισιν αὐ-

του εμπροσθεν τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ καὶ τῇ ἀδιαλείπτω προσευχῇ, περὶ τῶν ὁποίων ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος, ὁ Ἱεροκῆρυξ πρέπει νὰ εἶναι ἄνθρωπος ἀδιαλείπτου μελέτης. Πρέπει πάροπλος λογικῶς νὰ εἶναι ὁ ὑποχρεωμένος νὰ δίδῃ λόγον παντὶ τῷ αἰτοῦντι τοιοῦτον περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος, ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος (Α' Πέτρον, γ', 15).

«Ὅτε ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος» λέγει παρομιώδης τις ἀρχαῖος λόγος. Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ Ἱεροκῆρυξ ὁ διαρκῶς ὀμιλῶν καὶ ἐπομένως δίδων, πρέπει νὰ λαμβάνῃ διαπαντὸς ἐκ τῆς μελέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν ἀθανάτων συγγραμμάτων τῶν θείων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων καὶ οἰκουμενικῶν Διδασκάλων. Οὐαὶ εἰς τὸν Ἱεροκῆρυκα, ὁ ὁποῖος καὶ μόνον ἐσκέφθη ὅτι δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ πλοῦσιον εἰς ἐκφάνσεις καὶ πολυμερές ἔργον αὐτοῦ, χωρὶς νὰ νομίζῃ τὸν ἑαυτὸν του αἰχμάλωτον τοῦ βιβλίου. Ἄλλὰ ἡ αἰχμαλωσία αὕτη εἶναι ἀκριβῶς, κατὰ ἓνα σχῆμα δεύμων, ἢ πηγῆ τῆς νίκης του καὶ τοῦ θριάμβου του ἐν τῷ ὑπερόχῳ ἔργῳ του. Ὅπως μάχη ἀνευ πυρομαχικῶν οὔτε γίνεται, οὔτε νίκη ἀνευ αὐτῶν αἰρεται, οὔτε τρόπαια ἐγείρονται, οὔτε ἔχθροὶ καταπίπτουσιν, οὔτω πως, ἀνευ μελέτης διηγεοῦς, ὁ Ἱεροκῆρυξ δὲν θὰ ἀποβαίῃ νικητῆς καὶ τοῦ Ἀμβωνος θριαμβετής, καὶ σωτῆρ ψυχῶν ἀνθρώπων.

*

Καὶ ταῦτα μὲν, γενικῶς, διὰ τοὺς Ἱεροκῆρυκας. Ὅχι ἦττον ὅμως ἰδιαίτερος τονίζομεν, ὅτι οἱ ἐκ τῶν λαϊκῶν τοιοῦτοι διαχειρίζονται τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον ἐντολῇ τῶν κατὰ τόπους Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, κατ'οἰκονομίαν καὶ μόνον ἀναμνησθῆναι εἰς τὸ θεῖον τοῦτο ἐπάγγελμα. Γνωστὸς εἶναι ὁ ΕΔ' κανὼν τῆς Ἐκτῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου κατὰ τὸν ὁποῖον: «Ὅδ' χρῆ δημοσίᾳ λαϊκόν, λόγον κινεῖν ἢ διδάσκειν, ἀξίωμα ἐάντῳ διδασκαλικόν ἐντεῦθεν περιποιούμενον, ἀλλ' εἰκὴν τῇ παραδοθείσῃ παρὰ τοῦ Κυρίου διατάξει, καὶ τὸ οὐδ' τοῖς τὴν χάριν τοῦ διδασκαλικοῦ λαβοῦσι λόγον διανοίγειν, καὶ τὰ θεῖα παρ' αὐτῶν ἐκδιδάσκεισθαι. Ἐν γὰρ τῇ μιᾷ ἐκκλησίᾳ διάφορα μέλη πεποιήκεν ὁ Θεός, κατὰ τὴν Ἀποστόλου φωνήν, ἢν ὁ Θεολόγος ἐρημνεύων Γρηγόριος, σαφῶς τὴν ἐν τούτοις τάξιν παρίστησι φάσκων. Ταύτην αἰδοίμεθα τὴν τάξιν, ἀδελφοί, ταύτην φυλάττομεν. Ὁ μὲν ἔστω τις ἀκοή· ὁ δέ, γλῶσσα· ὁ δέ, χεῖρ· ὁ δέ, ἄλλοτε τι· ὁ μὲν, διδασκέτω· ὁ δέ, μαθησάτω· καὶ μετὰ βραχέα: Καὶ ὁ μαθησάτω ἐν εὐπειθείᾳ· καὶ ὁ χορηγῶν ἐν ἰλαρότητι· καὶ ὁ ὑπουργῶν ἐν προθυμίᾳ, μὴ πάντες ὦμεν γλῶσσα, τὸ ἐτοιμώτατον· μὴ πάντες Ἀπόστολοι· μὴ πάντες προφῆται· μὴ πάντες διερμηνεύωμεν· καὶ μετὰ τινα: Τί σεαυτὸν ποιεῖς ποιμένα, πρόβατον ὄν; τί γίνῃ κεφαλῆ, ποῦς τυγχάνων; τί στρατηγεῖν ἐπιχειρεῖς, τεταγμένος ἐν στρατιάταις; καὶ ἐτέρωθι: Ἡ σοφία διακελεύεται: Μὴ ἴσθι ταχὺς ἐν λόγοις· μὴ συμπαρεκτείνου πένης ὄν πλουσίω, μηδὲ ζῆτει τῶν σοφῶν εἶναι σοφώτερος. Εἰ δέ τις ἄλῳ τὸν παρόντα παρασαλεύων κανόνα, ἐπὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα ἀφορίζεσθω».

Κατὰ ταῦτα, οἱ λαϊκοὶ κήρυκες τοῦ Θείου λόγου, στερούμενοι τῆς Ἱερωσύνης, ἢ ὁποῖα διὰ ἰδιαίτερον

χαρίσματος πλουτίζει τὸν μέτοχον αὐτῆς, τοῦ ὁποῖου παντελῶς στερεῖται ὁ λαϊκός, δὲν δύναται νὰ πράξῃ· οἱ τι πέραν τῆς κηρυκτικῆς προσπάθειας, τῆς ἐκφαινομένης δι' αὐτοὺς μόνον εἰς τὸ ἀπ' Ἀμβωνος καὶ εἰς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον κήρυγμα. Ἀναμιφβόλως, ὁ Ἱερωμένος εἶναι ὁ φυσικὸς διδάσκαλος τοῦ Ἐδωγγελλίου τοῦ Θεοῦ. Ἄλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι τὴν ἔλλειψιν τῆς ἱερωσύνης δὲν δύναται νὰ καλύψῃ πως ὁ ἱερὸς ζῆλος καὶ ὁ ἅγιος βίος, ὑπὸ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ κοσμηθῇ ὁ λαϊκός Ἱεροκῆρυξ, ὅπως βεβαίως καὶ ὁ κληρικὸς τοιοῦτος. Ἄλλωστε ὁ λαϊκός παρ' ἡμῖν Ἱεροκῆρυξ, ὡς βοηθὸς τοῦ κληρικοῦ τοιοῦτου λογίζεται, καὶ ὡς τοιοῦτον πρέπει νὰ θεωρῆ ἑαυτὸν ὁ λαϊκός, καὶ νὰ ἐπικουρῆ εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

*

Καὶ ἤδη, ἀγαπητοὶ Ἱεροκῆρυκες, ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἁγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας ὑμεῖς ἀποτελεῖτε εἰδικὸν πνευματικὸν ἐπιτελεῖον, παρακαλῶ ὅπως ἔχητε, σὺν τοῖς ἀνωτέρω ἐκτεθείσιν, καὶ ταῦτα ὑπ' ὄφιν ὑμῶν περιληπτικῶς, καθ' ὅσον εἰδικὰ θέματα, ἀφορῶντα εἰς τομεῖς τοῦ ἔργου σας, θὰ ἀναπτυχθῶσιν ἐν συνεχείᾳ.

Δὲν διαφεύγει τὴν ὑμετέραν προσοχὴν ὅτι σήμερον, περισσότερον πάσης ἄλλης χρονικῆς περιόδου, ἢ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ ἐν ἀρχῇ ἐποησάμεθα λόγον, βάλλεται ὑπὸ πολλῶν. Σήμερον δόγμα καὶ πίστις πάντων εἶναι τὸ ἀσχολεῖσθαι περὶ τὴν σωτηρίαν πάντων, καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ὡς ἐάν αὕτη εἶναι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ὡς ἐάν αὕτη κινδυνεύῃ νὰ καταστραφῇ. Εἶναι ἀληθές, ὅτι περισσότερον πάσης ἄλλης φορᾶς ὁ κόσμος ἀνησυχεῖ καὶ ἀβέβαιον θεωρεῖ οὐχὶ τὸ ἀπώτερον αὐτοῦ μέλλον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ αὔριον.

Ἐνώπιον αὐτῆς τῆς ἀνησυχίας καταστάσεως ἰστάμενοι, παρατηροῦμεν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λείπει εἶναι ἡ θερμότης τῆς πίστεως πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Εἶναι ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ὅτι τὴν ψυχρότητα ταύτην τῆς πίστεως συναπεκόμισεν ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ ἐγωϊστικὸν αὐτῶν θέλημα, τὸ ὁποῖον ἀντέταξεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ Ἐδωγγέλιον.

Καλεῖται λοιπὸν ἡ Διοικοῦσα Ἐκκλησία ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ ἡμετέρα Αὐτοκέφαλος τῆς Ἑλλάδος Ἐκκλησία, νὰ ἐπιστρατεύσῃ τὰς ἀνεξάντλητους, παρ' ὅλας τὰς μεμφιμοῖας, δυνάμεις αὐτῆς, πρὸς βοήθειαν τῆς «κουρασμένης» ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Καὶ πρώτη πνευματικὴ αὐτῆς δύναμις εἶσθε σεῖς, οἱ στρατιῶται τῶν μεγάλων ἐξορηγήσεων καὶ τῶν μεγάλων ἐπιτυχιῶν, πλὴν ἀφανῶν ἕνεκα τῆς φύσεως τοῦ ἔργου, τοῦ μὴ διατυμπανιζομένου καὶ μὴ διαφημιζομένου, καὶ τὸ ὁποῖον ἔργον ὑμῶν ἐπιβουλεύεται μὲν ἢ κακία τοῦ κόσμου, καὶ ἢ ἀντενέργεια τοῦ Σατανᾶ, ἀλλὰ γνωστὸν τυγχάνει εἰς τὸν Παντέφορον τοῦ Παντεπόπτου Θεοῦ Ὁφθαλμόν.

Γνωρίζομεν ὅτι οὔτε ἡ πίστις ὑμῶν, παρὰ τὴν κακίαν τῶν ἐπικριτῶν, οὔτε ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Ἐστανρωμένον Κύριον ἐμειώθησαν, ἀλλ' ἀπεναντίας, ὅπως λέγει ὁ θεῖος Παῦλος «ἐπὶ πᾶσι τούτοις ὑπερνικῶμεν.»

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑ ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Τὸ ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι σκευὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πεπονημένον διὰ τῆς ἑλληνικῆς νοοτροπίας καὶ αἰσθήσεως, καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς σημασίας ἣν προσλαμβάνει ἐν τῇ ὀρθόδοξῳ παραδόσει ἡ μορφή ἢ, ὡς ἡ ἔννοια αὕτη ἀποδίδεται διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁρολογίας, ὁ «τύπος».

Ἡ ὀρθόδοξος παράδοσις, διὰ τοῦ ἐντόνου αὐτῆς καὶ καθολικοῦ λειτουργικοῦ χαρακτήρος, ὅστις ἐναγκαλίζεται πάσας τὰς πλευρὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅσον εὐκίνητος καὶ αἰθερία εἶναι κατὰ τὰς πνευματικὰς αὐτῆς ἐξάρσεις, — ὡς θεωρία τῶν θείων ἀληθειῶν καὶ μυστικῇ ἐν Χριστῷ ζωῇ — τόσον καὶ αὐστηρῶς τυγχάνει περιγεγραμμένη ὡς λόγος, λατρευτικῇ κίνησις, ἀμφίσεις, ζωγραφικῇ, μουσικῇ καὶ ἀρχιτεκτονικῇ.

Ὁ τύπος, ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, δὲν συνιστᾷ παροδικὸν φαινόμενον. Δὲν εἶναι ἐξωτέρα τις ἐπιφάνεια ἄνευ αἰώνιου σημασίας. Ἀντιθέτως εἶναι ἀπαύγασμα τοῦ Πνεύματος καὶ ἀποτύπωσις ἐπὶ τῆς ὕλης τοῦ αἰωνίου καὶ τοῦ ὑπερκοσμοῦ.

Ἐπὶ μακρὸν διάστημα ἐπεκράτει ἡ γνώμη, ὅτι ἐν τῇ διαμορφώσει τῶν προαναφερθέντων τύπων συν-

ετέλεσαν κατὰ πολὺ καὶ ἀλλότρια τῆς ἑλληνικῆς θρησκευτικότητος στοιχεῖα, εἰδικώτερον δὲ ἡ ἀραβικὴ ἐπίδρασις, ὡς λ. χ. ἐπὶ τῆς ἱερατικῆς ἀμφιέσεως καὶ πρὸ παντὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ὑπῆρχεν ἡ ἰδέα, ὅτι τὸ Βυζάντιον, ἀπλούμενον καθ' ἑλὴν τὴν Ἑγγύς Ἀνατολήν, ὑπέστη βαθυτάτην ἐπιρροὴν τοῦ ἀραβικοῦ πολιτισμοῦ καὶ παρ' ὅλων ὅτι διέθετε μεγάλην ἀφομοιωτικὴν δύναμιν, δὲν κατάρθρωσε ἐν τούτοις νὰ μὴ ἀπολέση ἐν πολλοῖς τὴν αὐτοτέλειαν τοῦ ἰδίου θεοκρατικοῦ πολιτισμοῦ, δεχθὲν οὕτω ἐπ' αὐτοῦ μορφὰς κατ' οὐδένα τρόπον δυναμένας νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἑλληνικῆς προελεύσεως.

Ἡ ἀντίληψις αὕτη ἀποδείκνυται ὁλοῦν πεπλανημένη καὶ στηρίζεται ἐπὶ πιθανῆς καὶ οὐχὶ ὀρθῆς γνώσεως τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Ἐπ' ἐσχάτων, σοβαρώτατοι ἐρευνῆται, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὸν διάσημον αἰγύπτιον φιλόλογον Χουσεῖν Τάχα, ἀναθεωροῦσι ριζικῶς τὴν ἕως χθὲς ἐπικρατοῦσαν ἀποψιν περὶ τῆς πρωτοτυπίας τοῦ ἀραβικοῦ πολιτισμοῦ. Πάμπολλα στοιχεῖα αὐτοῦ, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς μουσικῆς, ἀνακαλύπτεται ὅτι προέρχονται ἐκ τῶν ἑλληνικῶν πηγῶν τοῦ Βυζαντίου, οὕτως ἡ ἐκκλησιαστικῇ

Καλεῖ, λοιπόν, σήμερον ὑμᾶς ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία, ἵνα ἀνταποκριθῆτε εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν συγχρόνων περιστάσεων, εἰς τὰ προβλήματα τῶν σημερινῶν πονηρῶν ἡμερῶν. Βεβαίως δὲν διαφεύγει τὴν ὑμετέραν προσοχὴν τὸ γεγονός, ὅτι σήμερον διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ἐψύγη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν, ὅτι «χριστιανοὶ μὲν πολλοὶ εἰσὶ κατ' ὄνομα, τῷ δὲ τρόπῳ ὀλίγοι καὶ σπάνιοι», ἵνα χρησιμοποιοῦσθε φράσιν τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Βλέπετε τὰ καθημερινὰ δράματα, τὴν ἐξάρθρωσιν τῆς οἰκογενείας ὑπὸ ἐπιβούλων ἀνθρώπων, τὰς αὐτοκτονίας, τὰς ἀτασθαλίας ἐν τῇ ζωῇ τῶν ἀνθρώπων, βλέπετε τὴν ὕβριν τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ἡ Ἐκκλησία, τὸν ποταμὸν τῶν θλίψεων τῶν ἀνθρώπων, τὰ αἵματα τῶν πολέμων, τὰς διεθνεῖς ἀδικίας, τοὺς πολεμικοὺς ἐξοπλισμούς, τὴν χρυσοθηρίαν ὑπὸ τῆς ὁποίας κατελήφθη ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ εὐρίσκεσθε ἔμπροσθεν πνευματικοῦ μεγάλου θερισμοῦ, καὶ σεῖς εἰσθε οἱ πρόδιτοι τοῦ θερισμοῦ τούτου ἐργάται, ἀτυχῶς, ὀλίγοι ὅπως εἶπεν ἄλλοτε ὁ Σωτὴρ. Εὐρίσκεσθε ἐνώπιον πνευματικοῦ στρατοπέδου πρὸς κατανίκησιν τοῦ κακοῦ, καὶ καλεῖσθε νὰ διαδραματίσητε τὸ ἱερὸν καὶ ἅγιον πρόσωπον τοῦ καθοδηγητοῦ καὶ τοῦ διαφωτιστοῦ, ἐν μέσῳ τῆς ζοφερότητος ἢ ὁποῖα περιβάλλει τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον.

Μὴ ἀπαθαρρυνθῆτε. Ἐνθυμηθῆτε ὅτι λαλεῖτε τοῦ Θεοῦ τὸν λόγον, ὅτι εἰσθε ἐξαγγελεῖς τῶν βουλῶν Αὐτοῦ, ὅτι οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἴστανται πλησίον ὑμῶν ἐνισχύοντες ὑμᾶς εἰς τὸ μέγιστον καὶ ἅγιον ἔργον σας.

Ἐξοπλισθῆτε διὰ βίου ἁγίου, διὰ ἔργων ἀγάπης ἠοσιαιομένης ὑπὲρ τῶν ἄλλων, δι' αὐταπαρνήσεως,

καὶ ἐνθυμηθῆτε ὅτι ἔργον ἀποστολικὸν ἐπιτελεῖτε, καὶ ὅτι εἰσθε συνεχισταὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὁποῖος μόνον μὲ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου, μὲ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος ὃ ἐστὶ ὄψμα Θεοῦ, ἴδρυσεν Ἐκκλησίας, καταλύσας τῶν εἰδώλων τοὺς βωμούς.

Δὲν καλεῖσθε ἵνα καταλύσητε θρησκείας πεπαλαιωμένας καὶ νὰ ἀντιταχθῆτε πρὸς τὸν θάνατον. Καὶ τοῦτο τὸ τελευταῖον, ἂν ἀνάγκη παραστῆ, εὐχαριστῶς καὶ σεῖς καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ πράξωμεν, δοξάζοντες τὸν Θεόν. Καλεῖσθε ἵνα τὴν ἀσθενοῦσαν κοινωνίαν θεραπεύσητε. Μὴ ἀμφιβάλλετε, ὅπως βεβαίως καὶ δὲν ἀμφιβάλλετε, ὅτι ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ εὐρίσκεται πλησίον τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ ἱεροῦ καθήκοντος. Προσωπικῶς ἡμεῖς εὐχόμεθα πᾶσαν τοῦ Θεοῦ εὐλογίαν καὶ φώτισιν.

Μακαρίζομεν τὴν μνήμην τῶν πρὸ ἡμῶν τιμίων ἐργατῶν τοῦ ἱεροῦ Ἀμβωνος, τῶν ἐν Κυρίῳ, ᾧ ὑπηρέτησαν πιστῶς, ἀναπαυσάμενων. Ἔστω τὸ μνημόσυνον αὐτῶν αἰώνιον καὶ τὰ ὅσα αὐτῶν «ὡς βοτάνη ἀνατελοῖ».

Καὶ ἐπὶ τούτοις, κηρύσσοντες τὴν ἑναρξίν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀ' Συνεδρίου τῶν Ἱεροκηρύκων τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εὐχόμενοι πλήρη τὴν ἐπιτυχίαν πρὸς δόξαν Χριστοῦ, δεόμεθα ἐν ψυχῆς βαθεῖα γονυκλισία λέγοντες: «Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλθέ καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος, καὶ σῶσον, Ἀγαθέ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἀμήν».

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΔΕΡΚΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΣΑΡΑΝΤΑΛΕΙΤΟΥΡΓΑ

Δὲν χρειάζεται ἀπόδειξιν, ὅτι ἀποτελεῖ βαθεῖαν πίστιν τοῦ λαοῦ, ὅτι ἡ τακτικὴ καὶ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τέλεις μνημοσύνων¹ συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων οἰκείων. Ἡ δὲ συνθήεια εἶναι ἀρχαιοτάτη, τελουμένη διὰ τῆς χρήσεως τῶν κολλύβων. Βεβαίως, κατὰ τὴν πίστιν τῶν ἀρχαίων, ἡ ζωὴ συνεχίζεται πέραν τοῦ τάφου. Καὶ αἱ καθιερωμένοι τελεταί, αἱ προσφοραί, αἱ θυσίαι κλπ. τῶν συγγενῶν καὶ φίλων σκοπὸν ἔχουν νὰ προσπορίσων εἰς τοὺς νεκροὺς τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀφοῦ οὗτοι «τρέφονται ταῖς χαῖσις». Κατὰ τὰ παραδιδόμενα, ἐπεκράτησεν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν γὰρ τελοῦν οἱ πιστοὶ τὰ ἐπὶ τῶν τάφων νενομισμένα, καίτοι ἡ δογματικὴ διδασκαλία αὐτῆς δὲν

δέχεται κάθαρσιν τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον διὰ τῶν τοιούτων τελετῶν.

Ἡ χρῆσις τῶν κολλύβων εἶναι γνωστὴ ἀπὸ τῶν πρῶτων χρόνων, ἀναφερομένη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Νικηφόρου τοῦ Καλλίστου καὶ ἄλλων καὶ ἐνισχυομένη ἀπὸ τὴν παράδοσιν, ὡς ἐμπνευσθεῖσα ἤδη ἀπὸ τῶν χρόνων Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου, ἔκτοτε δὲ διατηρομένη ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ὁ τρυφερὸς σύνδεσμος τῶν ἐπιζώντων πρὸς τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν καὶ σχετιζομένη πρὸς ποικίλα ἔθιμα κατὰ τόπους, δι' ὧν ἐκφράζεται ὁ σύνδεσμος οὗτος². Κατὰ τὸν ΙΗ' αἰῶνα ἡ χρῆσις τῶν κολλύβων καὶ ἡ τέλεις μνημοσύνων ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, παρανοηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀγιορειτῶν μοναχῶν, προεκάλεσε τὸ γνωστὸν ἀπὸ τοῦ 1754 κίνημα τῶν Κολλυβάδων, εὐ-
πρὸς ἐξαπλωθέν³.

Τελεταὶ πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν παραγγέλλονται ἤδη ἀπὸ τῶν Ἀποστολικῶν κανόνων, ἵνα τελῶνται ἐν ψαλμοῖς. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν Πατέρων τονίζεται ἀπὸ

1. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ καλὸν εἶναι νὰ σημειωθῇ ἡ σχετικὴ πρὸς τὸ μέγα θέμα βιβλιογραφία. Φ. Κοκουλέ, Βυζαντινῶν νεκρῶν ἔθιμα, «Ἐπετηρὶς Ἐταιρείας Βυζ. Σπουδῶν», τόμ. ΙΣ' (1940), σελ. ἰδίᾳ 62-56. — Γ. Κ. Σπυριδάκη, Τὰ κατὰ τὴν τελευταῖν ἔθιμα τῶν βυζαντινῶν ἐκ τῶν ἀγιολογικῶν πηγῶν «Ἐπετηρὶς Ἐταιρ. Βυζ. Σπουδῶν», τόμ. Κ' (1950), σελ. ἰδίᾳ 166-171. — Μ. Δ. Χαμουδοπούλου, Μελέτη περὶ τῶν ἐπὶ νεκροῖς μνημοσύνων, «Ἐκκλ. Ἀλήθεια», τόμ. Β' (1881-82), σελ. 698-702, 717-725. — Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Φοροπούλου, Ἀνάλεκτα ἐκ τῶν πατριαρχικῶν κωδίκων, «Ἐκκλ. Ἀλήθεια», τόμ. Κ' (1900), σελ. 77-80. — [Μ. Ι. Γεδεών], Μνημοσύνων ἡμέραι, «Ἐκκλ. Ἀλήθεια», τόμ. ΚΔ' (1904), σελ. 242 ἐξ. — Ἀρχιμ. Ἰω. Μαρτίνου, εἶτα Μητροπ. Γόρτυνος - Μεγαλοπόλεως, Περὶ Μνημοσύνων, «Ἐπερὶ Σύνδεσμος», ἔτ. Ζ' (1901), σελ. 55 κ.ἐξ. — Νεκταρίου Κεφαλαῖ, Μελέτη περὶ ἀθασίας τῆς ψυχῆς καὶ περὶ ἱερῶν μνημοσύνων, ἐν Ἀθήναις 1901.

2. Ν. Γ. Πολίτου, Τὰ κατὰ τὴν τελευταῖν, Λαογραφικὰ Σύμμεικτα, τόμ. Γ', ἐν Ἀθήναις 1931, σελ. 349 κ.ἐξ.

3. Κοσμά Βλάχου, Ἡ χερσόνησος τοῦ Ἁγ. Ὄρους Ἄθω, Βόλος 1903, σελ. 106 ἐξ. — Γ. Βερίτη, Τὸ ἀναμορφωτικὸν κίνημα τῶν Κολλυβάδων καὶ οἱ δύο Ἀλέξανδροι, περ. «Ἀκτίνες», τόμ. Σ' (1943), σελ. 99-110. — Μ. Μ. Παπαϊωάννου, Ἡ ὁρθοσκευτικότης τοῦ Παπαδιαμάντη, Ἀθήνα, 1948, σελ. 11 κ.ἐξ. — Μ. Γεδεών, Ἄθως..., σελ. 152-156 κ.ἐξ.

ἰδίᾳ παράδοσις διεφυλάχθη ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς καθαρᾶς ἐλληνικότητος.

Ἄλλ' ἔταν ὁμιλῶμεν περὶ «ἐλληνικότητος», συνήθως ἐπιρρεαζόμεθα ἐκ τῆς ἀποπεπλυμένης ὄψεως αὐτῆς, ἣν ἰδεάζεται ὁ δυτικὸς Ἀνθρωπισμὸς, ἐνῶ ἡ πραγματικὴ ἐλληνικότης εἶναι τι τὸ θερμὸν καὶ ἀνατολικόν. Ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξε μᾶλλον ἀσιατικὴ καὶ ἀνατολικὴ ἢ εὐρωπαϊκὴ. Τὰ ἀγάλματα αὐτῆς ἐδάπτοντο διὰ ζωηρῶν καὶ θερμῶν χρωμάτων καὶ δὲν εἶχον σχέσιν πρὸς τὴν ψυχρὰν καὶ ἀφηρημένην ἐντύπωσιν, ἣν σχηματίζει περὶ αὐτῶν ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος. Ὁ Πλάτων καὶ πολλοὶ ἄλλοι σοφοὶ αὐτῆς εἶχον τραπῆ πνευματικῶς ἐν τῷ ἀσιατικῷ καὶ ἀφρικανικῷ χώρῳ. Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας δὲν ἐπεξέτεινεν ἐκεῖσε τὴν ἐλληνικὴν ἐπικράτειαν εἰ μὴ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῆς φυσικῆς ὁμοιογενείας. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα διαμορφώσαν ἤδη τὴν ὑψίστην καὶ πλήρη ἐκπροσώπησιν ὄλων τῶν κοινῶν πολιτιστικῶν δεδομένων τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, ἐχάρισεν εἰς τοὺς λαοὺς αὐτῆς τοὺς τελείους τύπους ἀνὰ πάσας τὰς πλευρὰς τῆς ἀνωτέρας ζωῆς.

Ἡ ἐλληνικότης τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, ὡς ἀπτοποιεῖται καὶ καθίσταται αἰσθητὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφανειῶν τοῦ λόγου, τῆς λατρείας καὶ τῆς ἐκκλησια-

στικῆς τέχνης, ἐμφανίζει ἰδεώδη ἀκεραιότητα καὶ ὁμοιογένειαν. Ὁ πνευματικὸς πραγματισμὸς τῆς παραδόσεως αὐτῆς — ἡ ἀνάμιξις τοῦ πνεύματος καὶ τῆς μορφῆς, τοῦ ὑπερκοσμοῦ καὶ τοῦ ἐγκοσμοῦ — ἀποτελεῖ διὰ πάντα κατέχοντα καταλλήλους κεραίας ὅπως ἀντιληφθῆ τοῦτο, διαρκῶς ζῶσαν ὄλην τὴν ἐλληνικὴν παρούσιν.

Ὁ τύπος, ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ, δὲν εἶναι ὅθεν εἰ μὴ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρὸς τὴν οὐσίαν. Καὶ ἡ μύησις εἰς αὐτὸν εἶναι μύησις εἰς τὸ βαθὺ νόημα καὶ βίωμα τοῦ ἐλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἰδιαιτέρως ἄμεσον ἀκτινοβολίαν ἐξασκοῦν πρὸς πᾶσαν ἀδολὸν ψυχὴν καὶ συνιστῶσι κήρυγμα τῆς Ὀρθοδοξίας αἰώνιως νέον, ἢ ἱερὰ ἀρχιτεκτονικὴ, ζωγραφικὴ καὶ μουσικὴ αὐτῆς. Διὰ τῶν συγκεκριμένων καὶ ὕλικῶν τούτων ἐκφάνσεων αὐτῆς μεταγγίζεται ἀπ' εὐθείας ἡ ὀρθόδοξος πνευματικότης. Αἱ τρεῖς αὗται τέχναι, κατ' ἰδίαν καὶ ἀπὸ κοινού, διὰ τῶν ἰδίων μέσων ἐκάστη, ἀλλ' ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι, ὑπομνηματίζουσι τὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον», τὸ μυστήριον τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς, ὅπερ αἰκειούμεθα ἐν τῇ λατρείᾳ.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

τοῦ Δ' αἰῶνος ἡ πεποίθησις, ὅτι αἱ ψυχαὶ ὠφελοῦνται διὰ τῶν μνημοσύνων. Οὕτως ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος λέγει, ὅτι ὑπάρχει ἡ πίστις, ὅτι ἔχουν μεγίστην ὠφέλειαν αἱ ψυχαί, χάριν τῶν ὁποίων γίνονται αἱ δεήσεις¹.

Τὰ μνημόσυνα, *μ ν ἦ μ α ι ἡ μ ν ε ἰ α ι*² καλούμενα ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων, ἐτελοῦντο κατὰ τὴν τρίτην, ἐνάτην, τεσσαρακοστὴν ἡμέραν, ἢ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου, γνωστὰ ὡς *τρίτα, ἔνατα, τεσσαρακοστά, ἐνιαύσια*, τὰ κοινότερον σήμερον *τριήμερα, νιάμερα (νιάτα), σαράντα, χρόνια* ὑπὸ τοῦ λαοῦ λεγόμενα. Ἀπὸ τοῦ Θ' αἰῶνος ἀναφέρεται, ὅτι ἐτελοῦντο μνημόσυνοι λειτουργία ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου μέχρι τῆς τεσσαρακοστῆς συνεχῶς καθ' ἑκάστην³. Συνεχεῖς λειτουργίαι ἀναφέρεται καὶ κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ὅτι ἠκολούθησαν τὸν θάνατον ἀγίου ἀνδρὸς ἐπὶ τεσσαράκοντα συναπτὰς ἡμέρας⁴.

Φαίνεται, ὅτι εἰς τὰς συνήθειας ταύτας τὰς παλαιὰς πρέπει νὰ ἀναχθῇ ἡ μεταγενεστέρα συνήθεια τῶν χριστιανῶν νὰ τελοῦν *σαραντάρια*, ἢτοι λειτουργίας μνημοσύνους ἐπὶ τεσσαράκοντα συναπτὰς ἡμέρας, τὰ κοινότερον καὶ πανελληνίως γνωστὰ *σαρανταλείτουργα*⁵.

Ἡ τέλεσις ὁμαδικῶν μνημοσύνων βεβαίως ἔχει ἐπικρατήσῃ τὰ Ψυχασάββατα, ἀφιερωμένα ἐξ ὁλοκλήρου πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ σαρανταλείτουργα εἶναι παλαιωτάτη συνήθεια, ἡ ὁποία μέχρι σήμερον διατηρεῖται διὰ τῆς περιόδου τῆς Τουρκοκρατίας. Ἐν Πελοποννήσῳ μάλιστα κατὰ κανόνα ταῦτα συμπύπτουν πρὸς τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν (14 Νοεμβρίου - 24 Δεκεμβρίου) τῶν Χριστουγέννων, ἥτις καὶ *σαραντάρια* καλεῖται. Τότε μνημονεύονται ἐν τῇ ἱερᾷ Προθέσει τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων προσφιλῶν προσώπων ἐκάστης οἰκογενείας καὶ ὁμαδικῶς πολλῶν οἰκογενειῶν⁶ ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦντος ἱερέως, ἢ ὑπὸ περισσοτέρων συλλειτουργούντων, βάσει τῶν εἰδικῶν καταστίχων ἅτινα *μεριδοχάρτια* καλούμενα φυλάσσονται παρ' ἑκάστῳ ἐνοριακῶ νὰ εἴδῃ δικὴν μητρώων τῶν ἐνοριτῶν, καὶ βάσει τῶν γνωστῶν *διπτύχων* καὶ τῶν *τριπτύχων*. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι, ὅτι εἰς τοὺς κτητορικοὺς κώδικας ναῶν καὶ μονῶν ἀναγινώσκωμεν πλείστας ἀνα-

γραφὰς εὐσεβῶν χριστιανῶν, ποὺ ἀφοροῦν ποσὰ πολ- λάκις σεβαστὰ, διὰ νὰ τελῶνται ἀνελλιπῶς τὰ καθιερωμένα πλέον σαραντάρια. Ἐπίσης εἰς διαθήκας ὑπάρχουν ὅροι παρεμφερεῖς, δι' ὧν διαδηλοῦται ἡ ζωνρὰ ἐπιθυμία τῶν διαθετῶν νὰ τελέσουν οἱ κληρονόμοι ἐν σαραντάρῳ ἢ νὰ τελοῦν κατ' ἔτος τοιοῦτον, διατιθεμένου χωριστοῦ ἐτησίου ποσοῦ πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων¹.

*

Ἡ τέλεσις τεσσαρακονταλειτούργων, οὐχὶ ἀγνωστος σήμερον, κατὰ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων μάλιστα, παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ καὶ δὴ τῆς Πελοποννήσου, εἰς σχετικὴν ἀκμὴν διατηρεῖτο κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας. Εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 112 χειρόγραφον κώδικα, ΙΘ' αἰῶνος, τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Σχολῆς Δημητσάνης², ἐν φφ 158α-159β περιέχονται «*Στίχοι ψαλλόμενοι ἐν τῇ μνημονεύσει τῶν ὀνομάτων ζώντων τε καὶ τεθνεώτων, γινομένου τεσσαρακονταλειτούργου κοινῶ τοιαυτοτρόπως*». Ἀρχονται μὲν ἐνδοθέν τοῦ ἱεροῦ βήματος *ψάλλοντες στίχον ἕνα οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι, εἶτα ψάλλουσιν οἱ δύο χοροὶ ἕξωθεν δύο στίχους*». Ἐξ αὐτῶν τῶν ἀφελῶν στίχων πολλὰ διδασκόμεθα. Εἶναι πνευματικὰ προΐοντα ἀνδρὸς ἀνήκοντος εἰς τὴν ἱστορίαν, διὰ τὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος ὑπηρεσίας του, τοῦ Μητροπολίτου Δέρκων Γρηγορίου³, κατὰ τὴν δόλῳσιν τῆς αὐτῆς προσημειώσεως, γεγραμμένοι τὸ ἔτος 1803.

Καίτοι οἱ στίχοι οὗτοι δὲν διακρίνονται διὰ τὸ ποιητικὸν βάθος καὶ τὴν μετρικὴν, τὴν σύνθεσιν, τὰς εἰκόνας καὶ τὰς ἰδέας, δὲν παύουν ἐν τούτοις νὰ ἀποπνέουν τὸ θρησκευτικὸν ἄρωμα μιᾶς ἀγνῆς καὶ εὐσεβοῦς ψυχῆς. Τρυφερὰ ἀφοσιώσις πρὸς τὸν Θεόν, ποιητικὰ ἐπιθέτων διὰ τὰς θείας ιδιότητας αὐτοῦ, βαθὺς σεβασμὸς καὶ ὕψος ἱεσίας εἶναι τὰ μάγια τῆς ποιητικῆς του τέχνης. Δι' αὐτῶν διατυπῶνται τὰς παρκαλήσεις ὑπὲρ ὑγείας καὶ σωτηρίας τῶν ζώντων, ἀλλὰ καὶ τὰς δεήσεις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν κεκοιμημένων, πρὸς τοὺς ὁποίους στρέφει τὸν λόγον μὲ ἰδιαιτέραν συμπάθειαν.

Εἰς τοὺς ζῶντας ἀφιερῶν οἱ στιχοποιὸς 52 ἐν ὄλῳ στίχους καὶ ἰσαριθμοὺς εἰς τοὺς νεκροὺς. Οἱ στίχοι εἶναι ἐλεύθεροι τροχαῖοι μετὰ ἰάμβων εἰς τὸ β' ἡμιστίχῳ. Κάθε στίχος περιλαμβάνει συνήθως 14-15 συλλαβὰς μετὰ τομῆς εἰς τὸν τέταρτον πόδα, οὕτως ὥστε ν' ἀπαρτίζωνται 3 1/2 ἢ 4 τροχαῖοι + 3 1/2-4 τροχ.

1. Στ. Σκοπετέα, Ἐγγραφα ἰδιωτικὰ ἐκ Μάνης τῶν ἐτῶν 1547-1830, ἀ' Ἐπετηρὶς τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλλην. Δικαίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τ. 3 (1950), σελ. 81, ἔγγρ. XXIII, στ. 11, σελ. 86, ἔγγρ. XXX στ. 26-30, σελ. 87, ἔγγρ. XXXI, στ. 8-15.

1. Τάσου Ἀθ. Γριτσοπούλου, Κατάλογος τῶν χειρογράφων κωδικῶν τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Σχολῆς Δημητσάνης, ἐν Ἀθήναις 1952]54, σελ. 72-73.

2. Στ. Ν. Θωμοπούλου, Ὁ μέγας Δέρκων Γρηγόριος (1801-1821). «Δελτίον Ἱστορ. Ἐθνολογ. Ἐταιρείας», τόμ. Α', 1928-29 (νέα σειρά), τ. β' σελ. 52 κέξ.

1. Migne, Πατρολογία Ἑλληνική, τόμ. 33, 1116B. Πρβλ. Νεκταρίου Κεφαλαῖ, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 113 κέξ.

2. Φ. Κουκουλέ, Βυζαντινῶν νεκρὰ ἔθιμα, ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 62.

3. Γ. Σπυριδάκη, Ὁ ἀριθμὸς τεσσαράκοντα παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς καὶ νεωτέροις Ἑλλήσι, Ἀθήναι 1939, σελ. 32-33. — Τοῦ αὐτοῦ, τὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ἔθιμα τῶν Βυζαντινῶν, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 169.

4. Νέον Ἐκλόγιον, σελ. 288 α.

5. Γ. Σπυριδάκη, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 167. — Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ ἀριθμὸς τεσσαράκοντα, σελ. 32-35. — Ν. Γ. Πολίτου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 347.

6. Ὁ γνωστὸς καὶ δημοφιλὴς συγγραφεὺς Ἀγάπιος ὁ Ἀλνδος μεταδίδει τὴν πίστιν του, ὅτι τὸ ἀληθὲς νόημα τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ἐν προκειμένῳ εἶναι, νὰ τελῆται ἡ μνημόσυνος λειτουργία κεχωρισμένως κατ' ἄτομον, διότι ἡ ὁμαδικὴ μνημόσυνος ἐπ' ἁμοιβῇ ἄγει τὰ τελοῦντα τὰ συλλείτουργα ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα εἰς πλεονεξίαν. Ἀγαπίου μοναχοῦ Κρητὸς, Γεωπονικόν, ἔκδοσις 6η, Βενετία 1884, σελ. 134.

εἰς δεκατετρασύλλαβον ἢ δεκαπεντασύλλαβον στίχον, τὸν ὁποῖον συμπληρώνουν 7-8 εἰσέτι συλλαβαὶ ἀποτελοῦσαι τετραποδῖαν λαμβικὴν, ἔστιν ὅτε καὶ τροχαϊκὴν.

Κάθε μακρόσυρτος τοιοῦτος στίχος περιέχει αὐτοτελὲς νόημα καὶ εἶναι κατάλληλος νὰ ψαλλῆ εἴτε ὑπὸ τοῦ ἱερέως, εἴτε ὑπὸ τῶν ἀντιφωνούντων πρὸς αὐτὸν ψαλτῶν. Ὑπὸ τοιαύτην ἀποστολὴν καὶ διὰ τοιαύτην προωρισμένους χρῆσιν ὁ στίχος συναντᾷ πολλὰς δυσκολίας εἰς τὴν κατασκευὴν του καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἄρτιος τεχνικῶς ἢ νὰ περιέχῃ ὑψηλὰς ἰδέας. Ἐν τούτοις δὲν εἶναι σπάνια περιπτώσεις, πού στίχοι τινὲς ἀποβαίνουν ἀληθινὰ ἀποφθέγματα, κατάλληλα πρὸς ἀπομνημόνευσιν.

Φανερὸν ἐκ τῶν λεγομένων εἰς τὸ ποίημα εἶναι, ὅτι καθ' ὃν χρόνον λαμβάνει χώραν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ποιήματος οἱ συνήθως συλλειτουργοῦντες ἱερεῖς προσκομίζουσι, μνημονεύοντες τὰ ὀνόματα πολλὰκις ἀτελείωτα ἐκ τῶν εἰδικῶν κατ' οἰκογενεῖας καταστίχων. Ἡ προκειμένη δημοσίευσίς φέρει εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἕμμετρον ἐκδήλωσιν θρησκευοῦσης ψυχῆς, δυναμένην νὰ χρησιμεύσῃ—ὡς δυνατὸν καὶ νὰ ἐχρησίμευεν ἄλλοτε—πρὸς λύσιν λειτουργικοῦ προβλήματος κατὰ τὸ ἀκάλυπτον χρονικὸν διάστημα, πού δημιουργεῖται διὰ τοὺς ἐκκλησιαζομένους, ὅταν ὁ ἱερεὺς ἀπασχολῆται μὲ τὴν μνημόνευσιν τῶν πολλῶν ὀνομάτων ἀπὸ τὰ μεριδοχάρτια, δίπτυχα, τρίπτυχα κλπ. Ἔτσι καὶ ὁ προσευχόμενος δέεται καὶ αὐτὸς ὑπὲρ ζώντων καὶ νεκρῶν καὶ τὸ συλλειτουργῶν προχωρεῖ κανονικῶς. Ἰσως ὁ ἀοίδιμος Δέρκων Γρηγόριος κάτι ἀνάλογον νὰ ἠθέλησε νὰ ἐπιτύχῃ.

Ἰδωμεν τὸ ποίημα:

Ἦχος πλ. β'. Ἐν τῇ τῶν ζώντων μνημονεύσει.

- Εἰσάκουσον, δέσποτα, ἡμῶν δεομένων σου, ὡς φύσει πολυέλεος.
 Ἄνες, ἄφες, δέσποτα, περὶ ὧν ποιούμεθα τὴν μνήμην ἡδὴ, ἅγιο.
 Σκέπασον τοὺς δούλους σου ἐν σκέπη τῶν πτερυγῶν σου, οὗς ἡδὴ σοι προσάγομεν.
 Μνήσθητι, φιλόνηρωπε, τῆς ἀσθενείας, ἅγιο, ἡμῶν δεομένων σου.
 5 Συγγνώμην καὶ ἄφεισιν παράσχου, φιλόνηρωπε, τοῖς ἐπταικόσι δούλοις σου.
 Δώρησαι τοῖς δούλοις σου ἄφεισιν, φιλόνηρωπε, ὑπὲρ ὧν δεόμεθα.
 Ἐλέους ἀξίωσον οὗς πίστει μνημονεύομεν, ὡς ὁ μόνος πολυέλεος.
 Ἰλεως, φιλόνηρωπε, γενοῦ ἡμῖν τοῖς πταίσασιν, ὡς ὁ μόνος ἀναμάρτητος.
 Εἰ γὰρ καὶ ἡμάρτομεν, τῆς σῆς δὲ οὐκ ἀπέστημεν εὐσπλαγχνίας, ἅγιο.
 10 Πρόδηλα καὶ κρύφια συγχώρησον, δέσποτα, ἡμαρτηκόσι δούλοις σου.
 Δι' οὗ πάντες ἐλπίζομεν ἔλεους, φιλόνηρωπε, τὴν ἄφεισιν δώρησαι.
 Βοηθὸς γενόμενος ἡμῖν αὐτεπάγγελτος τοῖς πεπονθόσι δούλοις σου.

- Δέξαι οὖν, φιλόνηρωπε, δεήσεις τῶν δούλων σου, ὧν σοὶ ἐξαιτούμεθα.
 Κάμφθητι, φιλόνηρωπε, τοῖς πάσχουσι δούλοις σου, ἐκθύμως προσιοῦσί σοι.
 15 Ἀντίστητι, δέσποτα, καὶ καταπολέμησον ἡμῶν τοὺς πολεμήτορας.
 Οἶδαμεν, φιλόνηρωπε, ἔλεους σου τὴν ἄβυσσον, ἐν οἷς περ ἠγομήσαμεν.
 Μακρόθυμε, φιλόνηρωπε, ἴλαθι τοῖς δούλοις σου ἀεὶ σε παροργίζουσι.
 Οὗς περ ἐξηγόρασας ἰδίῳ σου αἵματι συγχώρησον, ὡς εὐσπλαγχνος.
 Μὴ στήσης, φιλόνηρωπε, ἐν βίῳ ἡμάρτομεν ἐν κρίσει τῇ δικαίᾳ σου.
 20 Ἐκ πάσης περιστάσεως τοὺς δούλους σου λύτρωσαι, ὧν ἡδὴ ἐξαιτούμεθα.
 Φροῦρησον, ὡς εὐσπλαγχνος, τῇ κραταιᾷ δυνάμει σου, ὑπὲρ ὧν δεόμεθα.
 Τείχισον ἁγίους σου ἀγγέλους τοὺς δούλους σου, ὑπὲρ ὧν πρεσβεύομεν.
 Σοῦ, σῶτερ, δεόμεθα, ἴλαθι τοῖς δούλοις σου, ὧν σοὶ ἐπλημμέλησαν.
 Ὅδηγησόν με, ἅγιο, ἐν τρίβῳ μαρτυρίου σου, παγέντα εἰς τὸν φόβον σου.
 25 Βοήθησόν μοι, ἅγιο, ἀεὶ καὶ σωθήσομαι, ἐν οἷς δικαιοθήσομαι.
 Ἐξέλιπον, ἅγιο, οἱ ὀφθαλμοὶ μου, λέγοντες, —πότε παρακαλέσεις με;
 Γενέσθω, φιλόνηρωπε, ἡ χεὶρ σου τοῦ σῶσαί με εἰς ἅπαντα τὸν βίον μου.
 Πρόσχεσ ἡμῖν, ἅγιο, ἐν εὐμενείᾳ πάντοτε ἀθλίως κινδυνεύουσι.
 Συγγνώμην καὶ ἄφεισιν τοῖς ἐπὶ σὲ ἐλπίζουσι παράσχου, ὡς φιλόνηρωπος.
 30 Ἐν γνώσει ἡ ἐξήμαρτον καὶ ἐν ἀγνοίᾳ, ἅγιο, συγχώρησον τοῖς δούλοις σου.
 ἴλαθι τοῖς δούλοις σου, ὧν σοὶ ἐπλημμέλησαν, ὡς ὁ μόνος πολυεύσπλαγχνος.
 Φεῖσαι, φεῖσαι, δέσποτα, ὧν περ ἐπλημμέλησαν, ὡς φύσει πολυέλεος.
 Παῦσον τὰ φροῦγάματα κακοδοξούντων, ἅγιο, ἐφ' ἡμᾶς τοὺς δούλους σου.
 Κύριε ἐλέησον, δέσποτα συγχώρησον τοὺς ἐπταικότας δούλους σου.
 35 Ἀξίωσον, δέσποτα, ἀφέσεως τοὺς δούλους σου, ὑπὲρ ὧν δεόμεθα.
 Ἐπάκουσον, εὐσπλαγχνε, ἡμῶν δεομένων σου, ὡς φύσει πολυέλεος.
 Οὗς ἡδὴ μνημονεύομεν ἀξίωσον, δέσποτα, τυχεῖν τῆς βασιλείας σου.
 Πρόσδεξαι τοὺς δούλους σου, ὑπὲρ ὧν δεόμεθα, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
 Μακρόθυμε, φιλόνηρωπε, ἴλαθι τοῖς δούλοις σου, οὗς ἡδὴ σοὶ προσφέρομεν.
 40 Πάσας διασκέδασον βουλὰς πολεμήτορος ἀφ' ἡμῶν τῶν δούλων σου.
 Κοίμησον τὸν τάραχον τῶν πολεμίων, ἅγιο, εἰς ὃν διεπεπτώκαμεν.

- Ἐξ ὕψους ἁγίου σου καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου
 πρόσχες ἡμῖν, ἅγιε.
 Ἀσφάλισον, δέσποτα, ἡμῶν τὰ διαβήματα, ἐν
 τρίβῳ μαρτυρίου σου.
 20 Ἐπὶ πάντα, ἅγιε, ἡμᾶς τὰ ἐλέη σου, ὡς ἐλέη-
 μων, δώρησαι.
 45 Μνήσθητι, φιλόνηρωπε, τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
 σου καλλιεργούντων δούλων σου.
 Κατάπεμψον, ἅγιε, τὰ πλήθη τοῦ ἐλέους σου
 εἰς τὴν κληρονομίαν σου.
 Ἐπίβλεψον, ἅγιε, ἐξ ὕψους ἁγίου σου ἐφ' ἡμᾶς
 τοὺς δούλους σου.
 Σοὶ μόνῳ ἡμάρτομεν, ἀλλὰ καὶ σοὶ λατρεύομεν
 οἱ δούλοι σου, φιλόνηρωπε.
 Πρὸς ἕτερον οὐκ οἶδαμεν τὰς χεῖρας, φιλό-
 νηρωπε, Θεὸν διανατείνεσθαι.
 50 Ἐπάκουσον, ἅγιε, ἡμῶν δεομένων σου ἐξ οὐρα-
 νοῦ ἁγίου σου.
 Ἀξίωσον, δέσποτα, τυχεῖν τῆς βασιλείας σου
 τοὺς πόθῳ ἀνυμνοῦντάς σε.
 Παντοκράτορ ὕψιστε, φρούρησον, συνέτισον τοὺς
 πιστεῖ ἀνυμνοῦντάς σε.
- Ἐν τῇ τῶν κεκοιμημένων μνημονεύσει**
- Ἐπάκουσον, δέσποτα, ἡμῶν δεομένων σου, ὡς
 φύσει πολυέλεος.
 Κύριε ἐλέησον, δέσποτα, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς
 τῶν δούλων σου.
 Ἄνες, ἄφες, δέσποτα, συγχώρησιν δώρησαι οὐδὲ
 προσελάβου δούλους σου.
 Κατάταξον, ἅγιε, τὰ πνεύματα τῶν δούλων σου
 ἐν χώρᾳ τῶν δικαίων σου.
 5 Ἐν τόπῳ ἀνέσεως σκήνωσον, φιλόνηρωπε, τοὺς
 κοιμηθέντας δούλους σου.
 Μνημόνευσον, ἅγιε, οὐδὲ προσελάβου δούλους σου
 ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
 Οὐδὲ ἤδη μνημονεύομεν ἀξίωσον, δέσποτα, τυ-
 χεῖν τῆς βασιλείας σου.
 Ἄνεσιν, φιλόνηρωπε, παράσχου τοῖς δούλοις σου,
 ὧν ἤδη ἐξαιτούμεθα.
 Ἐν σκηναῖς δικαίων σου τὰς ψυχὰς τῶν δούλων
 σου κατάταξον, φιλόνηρωπε.
 10 Ἀξίωσον, δέσποτα, τυχεῖν ἀναψύξεως τοὺς κοι-
 μηθέντας δούλους σου.
 Ἰλάσθητι, εὐσπλαγγχε, τοῖς μεταστᾶσι δούλοις
 σου εἰς ἅπερ ἐπλημμέλησαν.
 Ἀνάπαυσον, ἅγιε, ψυχὰς ἃς μετέστησας ἐν χώρᾳ
 τῶν δικαίων σου.
 Ὑπὲρ ὧν προσάγομεν τὰς λατρείας, ἅγιε, δώ-
 ρησαι ἀνάπαυσιν.
 Μνήσθητι, φιλόνηρωπε, ὑπὲρ ὧν ποιούμεθα τὴν
 μνήμην ἤδη, ἅγιε.
 15 Πρόσδεξαι τοὺς δούλους σου, ὑπὲρ ὧν δεόμεθα,
 ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
 Ὅπου τοῦ προσώπου σου τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερον
 κατάταξον τοὺς δούλους σου.
 Κύριε, ἐλέησον, δέσποτα, συγχώρησον οὐδὲ προσ-
 ελάβου δούλους σου.
- Δέσποτα φιλάγαθε, τοῖς μεταστᾶσι δούλοις σου
 παράσχου τὴν συγχώρησιν.
 Ἀπάλλαξον, δέσποτα, παντοίας κακώσεως οὐδὲ
 προσελάβου δούλους σου.
 20 Ἀνάπαυσον, δέσποτα, ψυχὰς ἃς μετέστησας τῶν
 κοιμηθέντων δούλων σου.
 Ἄνεσιν, φιλόνηρωπε, παράσχου τοῖς δούλοις σου,
 ὧν ἤδη ἐξαιτούμεθα.
 Ἄπερ ἐπλημμέλησαν ἐν βίῳ καὶ ἡμαρτον συγ-
 χώρησον τοῖς δούλοις σου.
 Οὐδεὶς γὰρ ἀναμάρτητος, εἰ μὴ σὺ ὁ δυνάμενος
 δοῦναι τὴν ἀνάπαυσιν.
 25 Ἐπάκουσον, δέσποτα, ἡμῶν δεομένων σου, ὡς
 φύσει πολυεύσπλαγγχος.
 Πρόσδεξαι, φιλόνηρωπε, οὐδὲ προσελάβου δού-
 λους σου τὴν δέησιν ὡς δεκτὸν θυμίαμα.
 Μνήσθητι, φιλόνηρωπε, οὐδὲ προσελάβου δούλους
 σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
 Κύριε, ἐλέησον, ὑπὲρ ὧν προσφέρομεν τὴν δέη-
 σιν, φιλόνηρωπε.
 Συγχώρησον, δέσποτα, ὑπὲρ ὧν προσάγομεν θυ-
 σίαν ἱλαστήριον.
 30 Ἀξίωσον, δέσποτα, ἀνέσεως τοὺς δούλους σου,
 ὑπὲρ ὧν δεόμεθα.
 Συγγνώμην καὶ ἄφεςιν παράσχου, φιλόνηρωπε,
 τοῖς ἐπταικόσι δούλοις σου.
 Ἐν αὐλαῖς ἁγίαις σου κατάταξον, δέσποτα, οὐδὲ
 προσελάβου δούλους σου.
 Δικαίωσον χάριτι ψυχὰς ἃς μετέστησας, ὡς μό-
 νος πολυέλεος.
 Ζωὴν τὴν αἰδίων τοῖς μεταστᾶσι δούλοις σου
 παράσχου, ὡς φιλόνηρωπος.
 35 Δίκαιος εἶ, Κύριε, καὶ εὐθεΐαι αἱ κρίσεις σου,
 ἐλέησον τοὺς δούλους σου.
 Ἐκέκραξα, φιλόνηρωπε, ἐν ὄλῃ τῇ καρδίᾳ μου,
 πρὸς σὲ τὸν ὑπεράγαθον.
 Ἐκέκραξά σοι, σῶσόν με, τῆς φωνῆς μου ἄκου-
 σον, ὡς μόνος πολυέλεος.
 Ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισαν οἱ δούλοι
 σου, παράσχου τὴν συγχώρησιν.
 Ἐλθέτωσαν τοῖς δούλοις σου οἱ οἰκτιρμοί σου,
 εὐσπλαγγχε, πρὸς σὲ μεταχωρήσασι.
 40 Μνήσθητι τῶν λόγων σου, ὧν σὺ μὲ ἐπήλπισας,
 ὡς φύσει πολυέλεος.
 Ἐν τόπῳ παροικίας μου ψαλταὶ μοι ἐγένοντο
 αἱ ἐντολαί σου, Κύριε.
 Χρηστὸς εἶ, σὺ Κύριε, διδάξον τοὺς δούλους
 σου τὰ θεῖά σου μαρτύρια.
 Αὐτὸς οὖν, φιλόνηρωπε, ἐπιθι τοῖς δούλοις σου,
 πρὸς σὲ μεταχωρήσασι.
 Ζωῆς καταξίωσον ἀλήκτου σου, φιλόνηρωπε,
 τοὺς σοὶ μεταφοιτήσαντας.
 45 Σὺ οὖν, ὑπεράγαθε, κατὰ τὴν εὐσπλαγγχίαν σου,
 οἰκτιρον τοὺς δούλους σου.
 Ἐν πλήθει, φιλόνηρωπε, τῆς σῆς ἀγαθότητος,
 μνημόνευσον τῶν δούλων σου.
 Μὴ παρίδης, εὐσπλαγγχε, δι' ἄφατον ἔλεος οὐδὲ
 προσελάβου δούλους σου.

Ο ΝΕΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Ο κατά την 29ην 'Ιανουαρίον εκλεγείς νέος Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων Βενέδικτος, κατά κόσμον Βασίλειος Παπαδόπουλος, ἐγεννήθη τῷ 1892 ἐκ γονέων εὐσεβῶν ἐν Τσεσενέφω τῆς ἐπαρχίας Νικομηδείας, ἐνθα ἐδιδάχθη καὶ τὰ πρῶτα γράμματα. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1906 ἦλθεν εἰς 'Ιεροσόλυμα τυχῶν τῆς προστασίας καὶ τῆς χειραγωγίας τοῦ θείου του Μητροπολίτου 'Ελευθερουπόλεως 'Ελευθερίου. Ἀποφοιτήσας τῆς ἐν 'Ιεροσολύμοις 'Ιερατικῆς Σχολῆς τῷ 1914, διωρίσθη Γραμματεὺς εἰς τὰ Πατριαρχικὰ Γραφεῖα, ἐν οἷς μετὰ ζήλου ὑπηρετήσας ἐπὶ δίμηνον, ἐκάρη τῇ 3ῃ Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους μοναχός, μετονομασθεὶς εἰς Βενέδικτον, τῇ δὲ ἐπομένη ἐχειροτονήθη διάκονος. Κατὰ τὴν ἐκ τῆς 'Αγίας Πόλεως ἀπομάκρυνσιν τοῦ Πατριάρχου Δαμιανοῦ καὶ τῆς περι Αὐτὸν 'Αγίας Συνόδου εἰς Δαμασκὸν ἠκολούθησεν αὐτοὺς καὶ ὁ διάκονος Βενέδικτος. Ἐπαυελθὼν βραδύτερον εἰς 'Ιερουσαλήμ μετὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς 'Ι. Συνόδου, συνέχισεν τὰ εἰς τὰ Πατριαρχικὰ γραφεῖα καθήκοντά του, ἐκπληρῶν ἅμα καὶ καθήκοντα Ἀρχidiaκόνου τοῦ Πατριαρχείου.

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1924, συνοδικῇ ἀποφάσει, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ἐγγραφείς εἰς

τὴν Νομικὴν Σχολὴν αὐτοῦ, ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας ἔλαβε δίπλωμα Διδάκτορος τῶν Νομικῶν. Κατὰ τὸ ἔτος 1927 ἀπεστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας 'Ιεροσολύμων εἰς τὸ ἐν Λωζάνῃ συνελθὸν Συνέδριον «Πίστεως καὶ Τάξεως». Τῷ 1929 χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος καὶ χειροθετηθεὶς ἀμέσως εἰς Ἀρχιμανδρίτην ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ὡς Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, παραμεινῶν ἐν ταῦθα μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου 1946, ὅτε,

κληθεὶς εἰς 'Ιεροσόλυμα, ὑκρήτησεν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὡς Νομικὸς Σύμβουλος αὐτῶν, ἐν συνεχείᾳ δὲ ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ἐκκρεμῶν Κτηματικῶν Ὑποθέσεων.

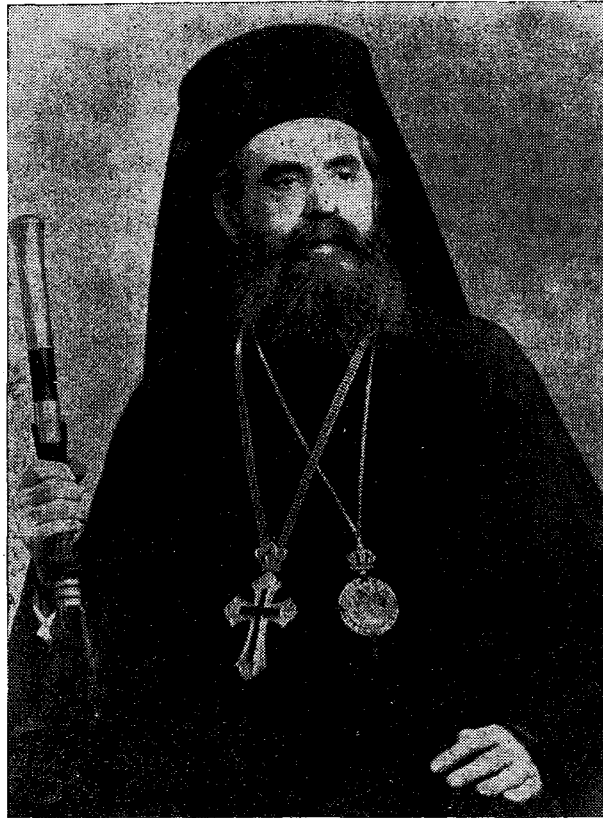
Τῷ ἔτει 1950 ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ ἐποπτεία τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Πατριαρχείου, τὸ αὐτὸ δὲ ἔτος ἐστάλη εἰς Γενεύην, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου 'Ιεροσολύμων εἰς τὸ ἐκεῖ συνελθὸν Συνέδριον τῶν Κηδεμονιῶν, πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς διεθνοποιήσεως τῆς ἁγίας πόλεως 'Ιερουσαλήμ.

Ο Πατριάρχης καὶ τὰ μέλη τῆς περι Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐκτιμήσαντες

τὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἀφοσίωσιν καὶ τὰς πολλαπλᾶς ὑπηρεσίας, ὡς προσέφερον, προήγαγον τοῦτον τὸν Μάρτιον τοῦ ἔτους 1951 εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Τιβεριάδος. Ἡ χειροτονία του ἐγένετο ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως τῇ 18ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Ο νέος Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων τυγχάνει κάτοχος εὐρείας μορφώσεως. Συνέγραψε δὲ καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς περιοδικὰ καὶ λεξικὰ πλείστας μελέτας ἐπὶ διαφόρων νομικῶν καὶ ἱστορικῶν θεμάτων.

Ἡ «Ἐκκλησία», ἔχουσα συνείδησιν τῶν πολλῶν προβλημάτων, ἅτινα ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ Νέος Πατριάρχης κατὰ τὰς σημερινὰς δυσκόλους διὰ τὸ Πατριαρχεῖον 'Ιεροσολύμων περιστάσεις, εὐχεται ὀλοφύχως εἰς τὸν Θεόν, ὅπως ἐνισχύῃ Αὐτὸν κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν νέων του καθηκόντων.

Ἡ Α. Μακαριώτης ὁ Πατριάρχης 'Ιεροσολύμων κ. κ. ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ

*Ποίησον, πανάγαθε, μεθ' ἡμῶν τῶν δούλων σου
τὰ πλοῦσια ἐλέη σου.
'Αντίθες τὴν ἄβυσσον τῶν οἰκτιρισμῶν σου,
ἄγιε, τοῖς ἐπταικόσι δούλοις σου.
50 "Οπου ἡ ἀνέκφραστος χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις, κα-
τάταξον τοὺς δούλους σου.
'Ενθα λύπη πέφευγεν, ὀδύνη καὶ κάκωσις, ἀνά-
πανσον τοὺς δούλους σου.
Δέξαι οὖν, πανάγαθε, δεήσεις τῶν δούλων σου,
δι' ὧν σε ἱκετεύομεν.*

ΤΑΣΟΣ ΑΘ. ΓΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Κ Υ Π Ρ Ι Α Κ Α

Υπό τῆς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέου «Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου» ἐξεδόθη, κατόπιν τῶν προσφάτως γενομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν Κύπρῳ βανδαλισμῶν, ἡ κάτωθι διαμαρτυρία:

«Νεαὶ καὶ πάλιν βαρβαρικαὶ ἐκδηλώσεις ἔλαβον χώραν εἰς τὴν μαρτυρικὴν μεγαλόνησον Κύπρον τῇ ἐμπνεύσει καὶ ἐπινεύσει τῶν δυναστῶν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὴν ἡρωικὴν πρωτεύουσαν Λευκωσίαν ἐπιτροπήθησαν δεκάδες ἐλληνικῶν καταστημάτων καὶ οἰκιῶν. Τὸν μόχθον ὀλοκλήρῳ δεκαετηρίδων, ὅστις ἠγαλώθη ὑπὸ τῶν φιλησύχων Ἑλλήνων ἐμπόρων, ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν τῆς Λευκωσίας διὰ τὴν δημιουργίαν τῶν ἐπιχειρήσεών των, ἤλθε τὸ καταστρεπτικὸν πῦρ τῶν δυναστῶν νὰ ἐξαφανίσῃ κατὰ τὸν πλέον ἐγκληματικὸν καὶ ἀπάνθρωπον τρόπον εἰς ὀλίγας στιγμὰς. Τοιαύτη βάρβαρος μέθοδος, γνωστὴ καὶ ἐκ τῶν παρομοίων γεγονότων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀρήσῃ ἀδρανεῖς θεατὰς τοὺς ἐλευθέρους Ἕλληνας.

Αἱ ἐπανελημμένα καὶ ἔντονοι καταγγελίαι καὶ διαμαρτυρίαι μας οὐδόλως συνεκίνησαν τοὺς ἀρμοδίους Διεθνεῖς Ὀργανισμοὺς ἢ τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ Κόσμου, ἐνῶ ἐν τῷ μεταξῷ οἱ κατακτητὰι τῆς νήσου καὶ οἱ συνεργοὶ αὐτῶν Τούρκοι συνεχίζουν τὸ ἀπάνθρωπον ἔργον των.

Καιρὸς εἶναι πλέον οἱ Ἠγέται ὅλου τοῦ κόσμου νὰ ἀντιληφθοῦν ποῖον εἶναι τὸ καθήκον των καὶ νὰ ἐπέμβουν δραστηρίως πρὸς κατάπασιν τῆς ἀνιέρου καὶ ἐγκληματικῆς τακτικῆς τῶν δύο συνεργῶν δυνάμεων.

Καιρὸς εἶναι ἐπίσης νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι ἡ μόνη λύσις, ἣτις ἐνδείκνυται, εἶναι ἡ διὰ τῆς ψήφου τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἀναγνώρισις τοῦ δικαίου τῆς ἀμέσου ἐφαρμογῆς τῶν Ἀρχῶν τῆς Αὐτοδιαθέσεως εἰς τὸν Κυπριακὸν Λαόν, ἵνα ἀπαλλαγῶν οὕτω οἱ νεομάρτυρες Ἀδελφοὶ ἡμῶν Κύπριοι τῶν ἀποικιοκρατῶν δυναστῶν αὐτῶν καὶ ἀποκτήσουν τὴν Ἐλευθερίαν των.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, οἱ Ἰσχυροὶ τοῦ Κόσμου, θὰ καταστοῦν ἠθικοὶ αὐτοῦργοι μιᾶς μεγίστης καὶ ἀσβέστου ἀναρπλέξεως ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ τῆς Μεσογείου. Ἄς σκεφθῶσιν, ὅτι καὶ ἡ ὑπομονὴ (ἔστω καὶ ἂν αὕτη εἶναι ἐλληνικὴ) ἔχει ὠρισμένα ὄρια. Καὶ τὰ ὄρια ταῦτα ἐξηντλήθησαν πλέον: Ὁ Ἑλληνικὸς λαός, σύμπας ὁ Ἑλληνισμὸς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συγκρατήσῃ σήμερον τὴν δικαίαν ἀγανάκτησίν του. Καὶ αἱ εὐθύναι, αἱ ὁσαυδήποτε καὶ οἰαιδήποτε εὐθύναι, δι' ὅ,τι ἐπακολούθησεν δὲν θὰ βαρύνῃ τοὺς Ἕλληνας».

—Τὸ ἑσπέρας τῆς 25ης παρελθόντος μηνὸς συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἢ ὀλομέλεια τῆς «Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου», ἣτις ἔλαβε γνῶσιν καὶ ἐνέκρινε τὰ πεπραγμένα τοῦ ἔτους 1956.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος, ἀποδεχθεὶς τὴν διατυπωθεῖσαν παράκλησιν τοῦ μέχρι τοῦδε Ἀντιπροέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Σεβ. Μητροπολίτου Λήμνου κ. Διονυσίου, ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔδραν του, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ γενικωτέρα ἐξέλιξις τοῦ Κυπριακοῦ ἐπιβάλλει τὴν ἐνεργότεραν κατεῦθυνσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ ἰδίου. Τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν τοῦ Μακαριωτάτου ἢ ἐπιτροπῆς ὑπέδεχθη δι' ἐκδηλώσεων εὐγνωμοσύνης πρὸς Αὐτόν, διότι, ὡς ἐτονήθη, ἡ ἀπόφασις αὐτῆς τοῦ Μακαριωτάτου μεγάλως θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος τῶν

Πανελλήνων διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν των.

Ἐξ ἄλλου ὁ Μακαριώτατος καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισαν ὅπως ἀπευθύνουν τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Λήμνου κ. Διονυσίῳ τὰς θερμὰς των εὐχαριστίας διὰ τὸ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐπιτευχθὲν ἔργον.

Ἀκολούθως ἀπεφασίσθη, ὅπως ἀνατεθῆ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν, συμπληρωθεῖσαν διὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου κ. Μένη Παπαγεωργίου, ὁ καταρτισμὸς προγράμματος δράσεως καὶ ἐνεργειῶν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ἔτος 1957.

Τέλος ἡ ἐπιτροπὴ ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Κυβερνήσεων τῶν κρατῶν—μελῶν τοῦ Ο.Η.Ε. τὴν κατωτέρω τηλεγραφικὴν διαμαρτυρίαν:

«Πανελλήνιος Ἐπιτροπὴ Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου», ἐκπροσωποῦσα, διὰ νομίμων αἰρετῶν ἀντιπροσώπων, σύμπαντα Ἑλληνικὸν Λαόν, ὑποβάλλει Ὑμῖν ἔντονον διαμαρτυρίαν διὰ συνεχιζομένης βαρβαρῶς ἐνεργείας Ἀγγλικῶν στρατευμάτων εἰς βάρος ἀμάχου πληθυσμοῦ Κύπρου καὶ νέους ἐκ προμελέτης ἐμπρησμοὺς δεκάδων ἐλληνικῶν καταστημάτων καὶ οἰκιῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Κύπρου Λευκωσίᾳ.

Παρακαλοῦμεν ἀρθῆτε εἰς ὕψος περιστάσεων καὶ δι' ἐντίμου ψήφου Ὑμῶν συμβάλλετε εἰς χορήγησιν Αὐτοδιαθέσεως εἰς δεινοπαθοῦντα ὑπόδουλον Κυπριακὸν Λαόν.

Συνέχισις ἐφαρμογῆς μεθόδων ὠμῆς βίας εἰς βάρος καταδυναστευομένου Κυπριακοῦ Λαοῦ δημιουργήσει ἀπροβλέπτους ἐξελίξεις Ἀνατολικῇ Μεσογείῳν.

Δ ω ρ ό θ ε ο ς

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος
Πρόεδρος

—Τὴν 31ην παρελθόντος μηνός, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑπταετίας ἀπὸ τῆς διενεργείας τοῦ πανδήμου ἐν Κύπρῳ δημοψηφίσματος, ἐγένετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσοῦ» συγκέντρωσις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν πνευματικῶν καὶ παραγωγικῶν ὁργανώσεων τῆς Χώρας, πρὸς οὓς ὠμίλησεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέος, ἐξάρας τὴν σημασίαν τοῦ Δημοψηφίσματος. «Οἱ ἀδελφοὶ Κύπριοι» εἶπεν ὁ Μακαριώτατος «με πιστῶν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸ δίκαιόν των, με κατανύξιν καὶ ἀποφασιστικότητα, ἐψήφισαν πάντες κατὰ τὰς ἱστορικές ἐκείνας ἡμέρας διὰ νὰ ἀποδείξουν τόσον εἰς τὸν δυνάστην των ὅσον καὶ εἰς ὀλόκληρον τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ὅτι ἐγεννήθησαν Ἕλληνες, παραμένουν Ἕλληνες, θέλουν τὴν Ἐλευθερίαν των καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ ἐνωθοῦν με τὴν Μητέρα Ἑλλάδα. Καὶ ὑπῆρξε συντριπτικὸν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ δημοψηφίσματος τῶν ἀδελφῶν μας Κυπρίων. Τὰ 95,7 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας, ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως με τὴν Πατρίδα. Διὰ τὴν ἱστορίαν σημειώνομεν ὅτι τὸ ὑπόλοιπον 4,3 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ ψηφίσῃ παρὰ τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν του, διότι ἢ ἦσαν ὑπάλληλοι καὶ ἢ καταδυναστεύοντα αὐτοὺς Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις τοὺς ἀπηγόρευεν αὐστηρῶς νὰ ψηφίσουν ἢ ἦσαν πολὺ γέροντες ἢ ἀσθενεῖς... Τὸ διεξαχθὲν δημοψήφισμα δὲν εἶχε μόνον τὴν ἔννοιαν τῆς δι' εἰρηνικῶν μέσων διεκδικήσεως τοῦ ἀναφαίρετου τούτου δικαιώματος. Εἶχεν ἀκόμη τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποφασιστικότητος καὶ ἐμμονῆς πρὸς διεκδίκησιν τοῦ αἰτήματος τούτου». Περαιῶν τὸν λόγον ὁ Μακαριώτατος ἐμνήσθη «τῆς μεγάλης μορφῆς τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Μακαρίου καὶ τῶν λοιπῶν κληρικῶν αὐτῆς, ὡς καὶ τῶν πεσόντων ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας τῆς Κύπρου τιμίον καὶ ἡρωικῶν ἀγωνιστῶν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ Συνέδριον τῶν Ἱεροκηρύκων.

Τὸ πρῶτον Συνέδριον Ἱεροκηρύκων ἐτερομάτισεν τὰς ἐργασίας του. Καὶ κατὰ κοινὴν διαπίστωσιν, ὑπῆρξεν ἔργον εὐτυχεσιτάτης ἐμπνεύσεως, ἀριτίας κατὰ πάντα ἐκτελέσεως καὶ ἐξαιρετικῆς ἀποδόσεως.

Σεμνὸν καὶ ἀθόρυβον, ὡς ἐμπρέπει εἰς θεσμόν, τοῦ ὁποίου ἀποστολὴ εἶναι γὰ ζωογονῆ «ὡς ὄμβρος καὶ ὡς δρόσος» τὰς ψυχὰς πρὸς καρποφορίαν τῆς πίστεως, ἐλαμπρύνθη κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ συνεδρίαν ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου, ὑπογραμμισθείσης τοιοῦτοτρόπως ἐμφανικώτατα τῆς μεγάλης αὐτοῦ διὰ τὸ Ἔθνος σημασίας.

Τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ παρηκολούθησαν ἀνελλιπῶς ὄχι μόνον οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν ἁγίαν Σύνοδον Ἱεράρχαι μας, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι Σεβ. Μητροπολίται, οἱ ὅποιοι συμμετέχοντες εἰς τὰς συζητήσεις συνετέλουν, μὲ τὴν πολυτίμον ἐμπειρίαν των, εἰς τὴν διαφώτισιν τῶν συζητούμενων ἐκάστοτε θεμάτων.

Ἐπίσης παρηκολούθησαν τὸ Συνέδριον καὶ οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τῶν ὁποίων ὑπῆρξε πολυτιμωτάτη ὄντως ἡ συμβολὴ διὰ τὴν ἀποδοτικότητα τῶν ἐργασιῶν του καὶ τὴν ἐν γένει ἐπιτυχίαν του. Τοῦ Συνεδρίου, καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν διάρκειαν προήδρυσεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Δωρόθεος, ἀποσπᾶσας τὴν γενικὴν ἐκτίμησιν καὶ αὐτόχρομα τὸν θαυμασμόν ὄλων τῶν συνέδρων διὰ τὴν πολιὰν σύνεσιν, τὴν πατρικότητα καὶ τὴν ἐξηραμένην διάθεσιν, μεθ' ἧς κατηύθυνε τὰς ζωηρὰς ἐνίοτε συζητήσεις.

Καὶ γενικὴ εἶναι ἡ διαπίστωσις, ὅτι τὸ Συνέδριον ἐπέτυχε πληρέστατα. Καὶ τοῦτο, ὄχι μόνον ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν ἀναπτυχθέντων καὶ ἐξετασθέντων — μὲ ἀμφιλαφῆ γνώσιν καὶ μὲ πληρότητα — διαφόρων θεμάτων. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς — πρᾶγμα σημαντικώτατον — τῆς δημιουργίας πνεύματος ἐνότητος ἐν Χριστῷ μεταξὺ τῶν προσελθόντων εἰς αὐτὸ Ἱεροκηρύκων, οἵτινες, ὡς προσφανεστάτα ἐτονίσθη, διετέλουν ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ξένοι καὶ ἄγνωστοι πρὸς ἀλλήλους, ἂν καὶ ἐγεώργουν εἰς τὸν αὐτὸν ἄγρον τοῦ Κυρίου.

Ἦδη εἶναι βέβαιον, ὅτι «ἐστηλωμένοι Θεῷ καὶ τῷ βήματι» θὰ ἐπιστρέψουν πλησίον τοῦ ποιμνίου των πρὸς συνέχισιν τῆς ὑψηλῆς των ἀποστολῆς, τομώτεροι τὸν λόγον καὶ πελέκεις ἀληθεῖς «κόπιοντες πέτρας», πρὸς ἀπαρισμὸν τοῦ ὄχρου τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, ἡ ὁποία «τόσον βάλλεται καὶ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν».

Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐκδώσῃ ἐν καιρῷ, εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος, τόσον τὰς ἀναπτυχθείσας μελέτας, ὅσον καὶ τὰς ἐπακολουθησάσας συζητήσεις καὶ τὰ προκύψαντα πορίσματα, ἅτινα καὶ θὰ τεθῶσιν ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην κρίσιν τῆς

ἁγίας ἡμῶν Συνόδου, πρὸς περαιτέρω ἀξιοποίησίν των.

Καὶ εἶναι ἀσφαλῶς ἀνάγκη, ὅπως γνωσθῶσι ταῦτα εὐρύτερον. Καὶ ἔξω ἀκόμη τῶν ὁρίων τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου. Καθ' ὅσον ἠκούσθησαν λόγοι καὶ ἀνεπιτύχθησαν ἀπόψεις, ὅπως τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ ἁγίου Σάμου, αἱ ὁποῖαι χαράττουν κατενδυννητούς γραμμάς, καὶ τὰς ὁποίας διέκρινε βέβαιος γνώσεως καὶ κυματισμὸς ὠκεάνιος Ἑλληνορθόδοξων πεποιθήσεων. Ἀλλὰ καὶ διότι ἀκόμη ἀποτελοῦν ἀπάντησιν εἰς τοὺς μεμψιμοίρους — καλοπίστους καὶ μὴ — οἱ ὅποιοι ἀπολοφύρονται διὰ τὴν ἔλλειψιν δῆθεν ἐνεργοῦ πνοῆς καὶ δράσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας.

Καὶ συνελόντι εἰπεῖν, τὸ Συνέδριον τῶν Ἱεροκηρύκων κατέδειξε περιτράνω, ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας εὐμοιρεῖ ἐπιλέκτον ἐπιτελεῖον ἀπὸ ἱκανωτάτους καὶ ζηλωτὰς κληρικούς, τῶν ὁποίων τὴν ψυχὴν θεομαίνει καὶ φλογίζει ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα, καὶ οἱ ὅποιοι ὑπὸ τὴν πιστὴν καθοδήγησίν της θὰ πυρρῶσουν τὴν σωτηρίαν καὶ θὰ πραγματοποιήσουν τὸν ἐπανευαγγελισμόν τοῦ λαοῦ μας, ὁ ὁποῖος τόσῃ ἀνάγκη ἔχει σιτηρίξεως καὶ παρηγορίας εἰς τοὺς δυσκόλους πρᾶγματι καὶ ἀποκαλυπτικῶς αὐτοὺς καιροὺς μας.

Τὸ αἶτημα τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Κλήρου Ἑλλάδος (Τ.Α.Κ.Ε.) διὰ προσφάτου ἐγγράφου του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ζητεῖ ὅπως τοῦ ἐπιτραπῆ γὰ χορηγῆ μικρὰ ἔντοκα δάνεια πρὸς τοὺς ἱερεῖς, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων καὶ ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν των. Ζητεῖ ἐπίσης, ὅπως ἐγκριθῆ ἡ ἐπέκδοσις μέρους ἐκ τῶν διαθεσίμων του εἰς ἐνυπόθηκα δάνεια διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἱερέων.

Καὶ ἄλλοτε, ἐξ ἀφορμῆς σχετικῆς διαμαρτυρίας τῶν Τραπεζιτικῶν ὑπαλλήλων διὰ τὴν αὐτοτέλειαν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἰουσ ὁργανισμῶν, ἐγράφομεν ὅτι ὁ ἀσφικτικῶς ἐκδηλούμενος ἐπὶ τοῦ προκειμένου κρατικὸς παρεμβατισμὸς ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον καὶ ἀψυχολόγητον ἐνέργειαν. Καὶ ὅτι εἶναι μέτρον πιεστικῶν καὶ στεροῦμενον ἠθικῆς δικαιοσύνης.

Καὶ βεβαίως δὲν ἐννοοῦμεν, ὅτι πρέπει ν' ἀνυπαρξτήσῃ ἡ Κρατικὴ Ἐποπτεία καὶ στοργικὴ καθοδήγησις. Ἀλλὰ «μηδὲν ἄγαν». Διότι σήμερον δημεύεται οὐσιαστικῶς ἡ περιουσία τῶν διαφόρων Ταμείων. Καὶ παραθεωρεῖται ἐντελῶς ὅτι ὁ ἅγιος μόθος τῶν ἐργαζομένων αὐτοὺς προτίστωσιν καὶ τὰς ἰδικὰς των ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας πρέπει γὰ θεραπεύη καὶ γὰ ἐπικουρῆ. Ἀπεγνωσμένοι δὲ εἶναι αἱ ἐπιστολαὶ τῶν πτωχῶν ἱερέων, τῆς ὑπαίθρου μας ἰδίως, αἱ ὁποῖαι κατακλύζουν κυριολεκτικῶς τὸ γραφεῖον μας καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν ἀρωγὴν μας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Διὰ τοῦτο ἐφιστῶντες καὶ πάλιν τὴν προσοχὴν τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τοῦ σπουδαιωτάτου τούτου κοινωνικοῦ

ζητήματος, παρακαλοῦμεν τὸν κ. ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργόν, νὰ γίνῃ ἀποτελεσματικὸς συνήγορος τῶν πτωχῶν μας ἱερέων καὶ νὰ ἐγκριθῇ τὸ αἷτημα τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Ὁ ἑορτασμός τῆς «ἡμέρας τῆς μητέρας».

Ἀποτελεῖ ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον γεγονός, ὅτι ὁ ἑορτασμός τῆς παγκοσμίου «ἡμέρας τῆς Μητέρας» διεδόθη εὐρύτατα καὶ παρ' ἡμῖν.

Ὁ γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια δὲν εἶναι θεσμός νομικὸς καὶ οἰκονομικὸς, ὅπως τείνουν νὰ τὸν θεωροῦν οἱ δῆθεν προοδευτικοί. Ἄλλ' εἶναι μυστήριον, τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον εἶναι ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη καὶ συμπλήρωσις καὶ ἡ ταῦτις ψυχῶν. Ἡ μήτηρ δὲ εἶναι ἡ ἰέρεια τῆς «κατ' οἶκον Ἐκκλησίας», καὶ μετέχει — κατὰ κύριον λόγον — εἰς τὴν τελεσιουργίαν τῆς δημιουργίας νέων ψυχῶν. Χωρὶς τὴν μητρότητα καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαν βαθυτάτην στοργήν, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ προστατευθῇ ἡ ζωὴ ἀπὸ τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι τὴν ἀπειλοῦν.

Ὅ,τι δὲ ὠραιότερον καὶ ὑψηλότερον ἔχει λεχθῆ διὰ τὸν προσορισμὸν τῆς γυναικὸς, τοῦτο ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν ὑψηλὸν τῆς προσορισμὸν ὡς μητρός. Καὶ ὡς τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ χειραγωγὸς καὶ ἡ ὑπηρέτις ὄλων τῶν ἐποχῶν καὶ ὄλων τῶν αἰώνων, θυσιάζουσα πάντοτε εὐχαρίστως τὸν ἑαυτὸν τῆς χάριν τῶν τέκνων τῆς.

Πρὸς τοῦτο δὲ ἡ Παράχραντος Θεοτόκος εἶναι τὸ αἰώνιον καὶ ὑπέριτον πρότυπον. Καὶ αἱ μέγισται φυσιογνωμίαι τῆς Ἐκκλησίας μας ὀφείλου, ὡς γνωστόν, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὑπερόχου τῶν προσωπικότητος εἰς τὰς θεοσεβεῖς τῶν μητέρας, καὶ εἰς τὰς προσευχὰς καὶ τὰ δάκρυά των.

Ἄλλ' ἡ διὰ τοῦ ἑορτασμοῦ τούτου ἀπονεμομένη δικαία τιμὴ πρὸς τὴν μητέρα δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται εἰς κενοὺς λόγους μόνον καὶ ὑμολογίας ἀπλᾶς καὶ ἀκάρπους συναισθηματισμούς. Ἄλλὰ δεόν νὰ εἶναι τὸ κίνητρον τῆς κήφους διαφόρων μέτρων, διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῆς θέσεώς της ἐν τῇ κοινωσίᾳ. Ἡ ἀξίησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καλῶν λαϊκῶν μειντηρίων ἢ ἰδρυσις «ορχολῶν μητέρων» καὶ ἡ διοργάνωσις κύκλων μαθημάτων δι' αὐτάς· ἡ ἰδρυσις ἐιδικῶν ἀναρρωτηρίων ἢ λήψις νομοθετικῶν μέτρων διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων μητέρων ἢ διευθέτησις τῶν ζητημάτων ἀδείας καὶ τοῦ ἐπιδόματος τοῦ τοκειοῦ — ὅλα αὐτὰ εἶναι πτυχαὶ τινεσ ἀπὸ τὰ ὅσα πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ γίνουν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν μητέρων.

Σοβαρὸν σφάλμα.

Ἐκ τοῦ ἡμερησίου τύπου ἐπληροφορήθημεν, ὅτι ὅταν τὸ παρελθὸν φθινόπωρον συνεκλήθη εἰς τὴν Γενεὴν ἡ διάσκεψις διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ δουλεμπορίου, ἡ Ἑλλάς ἐτάχθη παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Σαουδαραβίας, ἥτις, διατηροῦσα τὴν δουλείαν ὡς νόμιμον θεσμόν, ἤρνετο νὰ δεχθῇ οἰονδήποτε οὐσιαστικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ δουλεμπορίου.

Ἡ πράξις αὕτη τῆς Ἑλλάδος, δικαιολογηθεῖσα

τότε διὰ τῆς διαφυσθείσης ἐλπίδος τῆς ἀραβικῆς ὑποστηρίξεως εἰς τὰ δίκαια ἔθνικὰ ἡμῶν αἰτήματα, ὀρθῶς ἐχαρακτηρίσθη ὡς «σφάλμα».

Οὐδεμία πολιτικὴ σκοπιμότης δικαιολογεῖ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδεωδῶν. Ἡ θὰ εἴμεθα κράτος χριστιανικὸν ἢ δὲν θὰ εἴμεθα. Ἐφ' ὅσον διεκδικοῦμεν τὰ ἔθνικὰ ἡμῶν δίκαια ἐν ὄνοματι τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἰδανικῶν τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς παραδόσεως, πρέπει καὶ ἡμεῖς πανταχοῦ καὶ πάντοτε καὶ μὲ ἀστηροτάτην συνέπειαν νὰ εἴμεθα σημαιοφόροι καὶ κήρυκες τῶν ἰδανικῶν αὐτῶν. Εἶναι τελείως ἀπαράδεκτον ἡ Χριστιανικὴ Ἑλλάς νὰ ἐπευλογῇ — ἔστω ἐμμέσως — τὸ δουλεμπόριον!

Προϋπόθεσις τῆς ψυχικῆς ὑγείας.

Ἐπανελημμένως τὸν τελευταῖον καιρὸν γίνεται εἰς τὰ διάφορα περιοδικά, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐφημερίδας, λόγος, διὰ τὴν μεγάλην αὐξίαν τῶν νευροψυχικῶν νοσημάτων, καὶ ἰδίως εἰς τὰς χώρας ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὡς κατ' ἐξοχὴν πολιτισμένα.

Αἱ στατιστικαὶ δεικνύουν ὅτι ζῶμεν πράγματι εἰς τὸν αἰῶνα τῶν νευρώσεων καὶ τῶν ψυχώσεων. Καθημερινῶς δὲ αὐξάνουν τὰ διάφορα νευρολογικὰ ἄστυλα καὶ αἱ ψυχιατρικαὶ κλινικαί, εἰς τὰς ὁποίας καταφεύγουν ἄτομα, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν ἐσωτερικὴν διάσπασιν εἰς τρόπον ὥστε ἀποσυντεθῆ ἡ ψυχικὴ των ἐνότης καὶ ἡ πνευματικὴ των ἐνεργητικότης καὶ λειτουργία. Καὶ ὄχι μόνον αὐξάνουν, χωρὶς καὶ πάλιν νὰ ἐπαρκοῦν, τὰ διάφορα ψυχοθεραπευτήρια καὶ ἀναρρωτήρια, ἀλλὰ καὶ πληθύνονται χαρακτηριστικῶς καὶ αἱ αὐτοκτονίαι, αἱ ὁποῖαι συνδέονται μὲ τὸν ἐντατικὸν καὶ πυρετικὸν ρυθμὸν τῆς ζωῆς καὶ μὲ τραγικὰ ψυχικὰ δράματα.

Καὶ ὅμως, πάμπολλα εἶναι τὰ ἀγαθὰ, πὸν παρέχει ὁ τεχνικὸς καὶ ὕλικὸς σύγχρονος πολιτισμός. Καὶ ἡλικὸν ἀντόχημα εἶναι τὸ φῶς τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως. Αἱ ἀποστάσεις ἐξεμηδενίσθησαν. Νεαὶ τέρφεις καὶ ψυχαγωγίαι ἐφευρέθησαν. Καὶ ὁ κινήματογράφος, τὸ αὐτοκίνητρον καὶ αἱ ἀνέσεις γενικῶς τοῦ πολιτισμοῦ εἰσδύουν καὶ ἐξαπλώνονται παντοῦ.

Εἶναι προφανὲς ὅμως, ὅτι ὅλα αὐτὰ, ὄχι μόνον δὲν ἔκαμαν εὐτυχεστέραν τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ καὶ κατέστησαν τὴν εὐτυχίαν πραγματικὴν χίμαιραν. Καὶ τὸ ἐσωτερικὸν κενόν, τὸ ἀνικανοποίητον, ἢ πληῆξις, ὁ κόρος καὶ ἡ ἀνία, εἶναι τὰ γνωρίσματα τῆς ψυχικῆς καταστάσεως τῶν πλείστων «μοντέρων» ἀνθρώπων.

Ἄς προσέξουν λοιπὸν σοβαρῶς—σοβαρώτατα—τὰς διαπιστώσεις αὐτὰς ὅσοι ἔχουν τὴν εὐδύνην τῆς διακυβερνήσεως καὶ τῆς χειραγωγῆσεως τῶν λαῶν. Ἄς ἐνισχυθῇ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸ ὑψηλὸν τῆς ἔργου. Καὶ ἄς ὀργανωθῇ πραγματικὴ ἐκστρατεία ἀπὸ ὄλους τοὺς δυναμένους πρὸς τοῦτο, διὰ νὰ διαφωτισθῇ — ἰδίως ἡ νεολαία — καὶ νὰ κατανοήσῃ, ὅτι χωρὶς τὸν Χριστὸν καὶ τὸν εὐαγγελικὸν του θεῖον νόμον οὔτε ψυχικὴ ὑγεία, οὔτε καὶ ἐσωτερικὴ γαλήνη εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ. Διότι μόνον ὁ Χριστὸς χαρίζει τὴν εἰρήνην «τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίερά Σύνοδος

— Τῆ 23ῃ παρελθόντος μηνὸς ἡ Ίερά Σύνοδος διέκοψε τὰς ἐργασίας αὐτῆς ἕνεκα τῶν ἐπικειμένων ἐργασιῶν τοῦ Α' Συνεδρίου Ἱεροκηρύκων.

— Τὸ Πρωτοβάθμιον δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον, συνελθὼν τῆ 5ῃ Φεβρουαρίου, ἐπέβαλεν εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἐλευθερουπόλεως κ. Σωφρόνιον τὴν ποινὴν τῆς ἐκπτώσεως ἀπὸ τοῦ Θρόνου διὰ κανονικὰ-διοικητικὰ παραπτώματα.

Πανελλήνιον Συνέδριον Ἱεροκηρύκων. Τῆ 28ῃ Ἰανουαρίου ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τὸ Α' Πανελλήνιον Συνέδριον Ἱεροκηρύκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διὰ λειτουργίας τελεσεθείσης ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῶ Ἀθηνῶν. Τὴν 11.30' πρωΐνῃ ἐγένετο εἰς τὴν παρὰ τῆ Ἱ. Μονῆ Πετράκη αἴθουσαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰδικὴ τελετὴ, εἰς ἣν παρέστησαν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος, τὰ Σεβ. Μέλη τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ παρεπιδημούντες Σεβ. Ἱεράρχαι καὶ οἱ Θεοφιλέστατοι βοηθοὶ Ἐπίσκοποι, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ προσωρινῶς Ὁρθοσκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Μακρῆς, ὁ Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιμπράντης, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν κ. Χωρέμης, ὁ Προπύρανης κ. Μπρατσιώτης, ὁ παρὰ τῆ Ἱεράς Συνόδου Βασιλικὸς Ἐπίτροπος κ. Καρμῆρης, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» κ. Θεόδ. Σπεράντσας, οἱ καθηγηταὶ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι προσκεκλημένοι.

Τὴν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἐκήρυξεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Δωρόθεος, ὅστις καὶ ἐξεφώνησεν τὸν ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ παρόντος δημοσιεύμενον εἰσαγωγικὸν Αὐτοῦ λόγον.

Περὶ τὴν 12.30' μ. μ. τῆς αὐτῆς παρετέθη γεῦμα ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, εἰς ὃ παρεκάθησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, οἱ Σεβ. Συνοδικοὶ Μητροπολίται, οἱ λοιποὶ προσκεκλημένοι ἐπίσημοι καὶ οἱ συνέδριοι Ἱεροκήρυκες. Κατ' αὐτὸ ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος προσεφώνησε τοὺς συνέδρους, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«*Αγαπητοὶ Ἱεροκήρυκες,*

Μεγάλῃ εἶναι ἡ χαρὰ τῆς Ἱεράς Συνόδου, διότι διὰ τῆς συγκλήσεως τοῦ Α' Συνεδρίου τῶν Ἱεροκηρύκων τῆς Ἀγιοπάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οὕτως σήμερον ἔλαβε χώραν ἡ ἑναρκτήριος συνεδρία, πραγματοποιεῖται ἕνας πόθος αὐτῆς, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν κατέκτησε τὴν καρδίαν τῆς Διοκούς Ἐκκλησίας, καὶ μόλις ἐφέτος εἶδε τὴν ἱκανοποίησιν αὐτοῦ. Τὴν σημασίαν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου γεγονότος εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ τὴν ἐκτιμῆσῃ ἡ τὰ πάντα παρακολουθοῦσα Ἱστορία.

Εἶναι ὁμολογουμένως συγκινητικὸν τὸ θέαμα τοῦ νὰ εὐρισκῶνται ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ ἐργάται τοῦ ἱεροῦ Ἀμβωνος, σεῖς οἱ μαχητικοὶ τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας σταυροφόροι Στρατιῶται. Πνευματικῶς εὐφραυνόμεθα σήμερον, βλέποντες κίκλω τῆς τραπέζης ταύτης τὸς σπορεῖς καὶ καλλιεργητὰς τοῦ θείου λόγου, τῶν ὁποίων τὸ ἔργον εἶναι ἀφαντάστως ἱερὸν καὶ τίμιον..

Ἐνας εἶναι ἀναμφιβόλως ὁ πόθος ὄλων ὑμῶν, τῶν θεριστῶν τῶν λευκῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀγρῶν. Τὸ νὰ αἰχμαλωτίσῃτε εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ πάντα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἀκροατὴν, καὶ νὰ ἐπιζητήσῃτε τὸ ἀπολωλὸς καὶ ἐπιστρέψῃτε τοῦτο ἐπὶ τὸν Ποιμένα καὶ Ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὅπως ἐν τῇ συνεργασίᾳ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτελειῶν ἐγκτεταὶ ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ νίκη κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, οὕτω πως καὶ ἐν τῇ ἐν ἀγάπῃ συνεργασίᾳ πάντων ὑμῶν ἐνωπάρεχαι ἡ πρόοδος τοῦ κοινου καὶ ἱεροῦ σκοποῦ, οὕτως ἐτάχθητε συντελεσταί.

Ἐνόπιον πάντων ὑμῶν ἔστω ἡ καθημαγμένη τοῦ Σωτήρος μῶν πάναγρος Μορφή, καὶ ἐκεῖθεν ἀντλήσατε τὴν ἀγάπην

πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς πάντας, καὶ ταύτην ἔχετε στήλην φωτεινὴν καὶ ἀστέρα τῆς πορείας σας καὶ τοῦ ἁγίου ἔργου σας.

Αἱ ἀμοιβαὶ τῶν κόπων σας θὰ εἶναι ἀνάπαντος τῆς συνειδήσεώς σας ὅτι τὸ τάλαντον, ὅπερ εἰς ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη, δὲν τὸ ἀπεκρύψατε. Θὰ ἀκούσῃτε ἀσφαλῶς τῆς εὐκταίας φωνῆς «εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω, εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου».

Ἀλλὰ καὶ ἡ Διοκούς Ἐκκλησία παρακολουθεῖ ἀγρόπνως τὸ ἔργον σας καὶ ἀπονέμει εἰς ἕκαστον τὸν δίκαιον ἔπαινον.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου θὰ στεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας καὶ ἐν πνεύματι Χριστοῦ, ὅπερ εἶναι πνεῦμα «σοφίας καὶ συνέσεως», θὰ διεξαχθῶσιν αἰ συζητήσεις.

Πρὸς τοῦτους προπίνωμεν εἰς ὑγιαίν τῶν Ἱεροκηρύκων τῆς Ἀγιοπάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

— Κατὰ τὴν ἑναρκτήριον συνεδρίαν ἐξ ἄλλου ὁ Ἱεροκήρυξ τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κ. Χριστοφόρος Παπουτσόπουλος, ὁμιλήσας ἐξ ὀνόματος τῶν συνέδρων Ἱεροκηρύκων, εἶπε τὰ ἑξῆς:

Περιεχόμενον καὶ σκοπὸς τῆς Ἱεράς Διακονίας, τῆς ὁποίας ὑπηρεταὶ καὶ ἱεροῦργοι ἐκλήθημεν ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ πάντες οἱ Ἱεροκήρυκες τῆς Ἀγιοπάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος οἱ συγκροτοῦντες τὸ Συνέδριον τοῦτο, εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ἐξαγγελία πρὸς τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ θελήματος. Ἐλέημα ἡμῶν τοῦ Θεοῦ εἶναι καὶ τὸ νὰ μὴ καταναγκάζηται ὁ ἄνθρωπος εἰς δεσμὰ τυραννικῆς δουλείας κατεξουτελιζούσης τὴν θείαν εἰκόνα, μετὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐπουράνιος Πατὴρ ἐτίμησεν αὐτόν.

Ταῦτης τῆς θεοσδότη ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν συγγενείας κήρυκες καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἑναρκτήριον τελετὴν τοῦ Συνεδρίου μας, τὴν ὁποίαν λαμπρύνει ἡ παρουσία τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἡμῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ στρέφωμεν μετ' ἀδελφικῆς συμπαιθείας καὶ ἀγάπης τὴν σκέψιν μας πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας τῆς ἀγωνιζομένης διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἡρωικῆς μεγαλονήσου Κύπρου. Διότι ποῖος ἀγνοεῖ ὅτι πρᾶξικοπηματικῶς ἀνηρηπάγη ἐν μέσῳ τοῦ ποιμνίου του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἐθνάρχης τῆς Κύπρου Μακάριος; Ποῖος δὲν γνωρίζει ὅτι μετὰ τῶν συνεξορίστων του εὐρίσκειται εἰς τὸ μέσον τοῦ ὠκεανοῦ, μακρὰν τῶν ψυχῶν, εἰς τὰς ὁποίας «τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο τοῦτους ἐπισκόπους;» (Πράξ. κ' 28). Ποῖος δὲν πληροφορεῖται ὅτι ὁ ἱερός ἄμβων εἰς τὴν Κύπρον σιγῇ, διότι οἱ Ἱεροκήρυκες, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ, ἐξεδιόχθησαν, ἐφυλακίσθησαν, ἐξωρίσθησαν καὶ οἱ χριστιανοὶ παρέμειναν «ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα;» (Ματθ. θ' 36). Ἦτο ἀδύνατον νὰ πιστεῦσῃ κανεὶς ὅτι εἰς τὰς ἡμέρας μας θὰ ἐβηβηλῶνοντο θυσιαστήρια ἅγια ἀπὸ χείρας στρατιωτικῶν κράτους χριστιανικοῦ καὶ ὅτι τὴν τὴν θὰ καθίστατο ἡ θλίψις τῆς δεινοπαθούσης Μεγαλονήσου.

Προτείνω, λοιπόν, εὐλαβῶς, ὅπως τὸ Συνέδριον ἡμῶν ἀποστείλῃ ψήφισμα διαμαρτυρίας πρὸς τὸν Ο.Η.Ε. καὶ τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας καὶ τὰς Κυβερνήσεις τῶν λαῶν τῆς γῆς. Καὶ τὸ ψήφισμα αὐτό, διακηρύττειν καὶ καταδικάζει ἐπιπαθεῖς τὴν παρὰ πάντα θεῖον καὶ ἀνθρώπινον νόμον διαπραττομένην ἀδικίαν ὑπὸ κράτους χριστιανικοῦ ἐναντίον λαοῦ Ὁρθοδόξου καὶ τὰ μάλιστα εἰρηνικοῦ, νὰ ἐξαίτηται παρὰ τῶν ἐλευθέρων καὶ ἀληθινῶν δημοκρατικῶν λαῶν τοῦ κόσμου τὴν κατάπαυσιν τῆς ἀδικίας καὶ τῆς καταπίεσεως καὶ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν φιλιότην Κύπρον τῶν στοιχειωδῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου καὶ τὴν ἑνωσιν αὐτῆς μετὰ τὴν ἐλευθερὰν Ἑλλάδα.—

Ἐν συνεχείᾳ δι' ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῶν συνέδρων ἐξεδόθη τὸ κάτωθι ψήφισμα:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τὸ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου συγκληθὲν Α' Συνέδριον τῶν Ἱεροκηρύκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Δωροθέου ἐν τῇ ἑναρκτηρίῳ αὐτοῦ συνεδριάσει ἐστρεψε μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἐγκαρδίου συμπαιθείας τὴν σκέψιν αὐτοῦ πρὸς τὴν δεινῶς πάσχουσαν

καὶ ἡρωϊκῶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς ἀγωνιζομένην Ἑλληνικὴν μεγαλόνησον Κύπρον.

Λαβὸν δὲ ὑπ' ὄψιν:

1. Ὅτι ἡ ἐλευθερία ἀποτελεῖ θεόδοτον δῶρον ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Δημιουργοῦ χορηγηθὲν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ὅτι οὐδ' αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀσκεῖ βίαν καὶ καταναγκασμὸν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, διότι θέλει τοῦτον ἐλεύθερον.

2. Ὅτι ἵνα κατασφαλισθῇ ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ ἵνα ἄτομα καὶ λαοὶ ζῶσιν ἐν ἐλευθερίᾳ, αὐτὸς ὁ ἐνανθρωπήσας μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ προσέφερεν ἑαυτὸν θυσίαν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, παρέχων οὕτω διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὸ θεῖον μέσον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν σκοτίων δυνάμεων τῆς βαρβαρότητος καὶ τυραννίας.

3. Ὅτι διὰ τὴν ἀπόκτησιν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας ἐγύθησαν ποταμοὶ αἱμάτων τῶν ἐγγενεστέρων τέκνων τῆς ἀνθρωπότητος, ἐν δὲ τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἀπέθανον κοινὸν θάνατον ἀδελφοῦμενοι εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν Ἕλληνας καὶ Βρεττανοὶ καὶ ἀνεμίχθησαν τὰ αἵματα αὐτῶν πρὸς συντριβῆν τῶν τρομερῶν δυνάμεων τοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ καὶ τῆς ὀμῆς βίας καὶ σκοτεινῆς βαρβαρότητος.

4. Ὅτι οἱ ἐν Κύπρῳ ἀγωνιζόμενοι «καθ' ὑπερβολὴν ἐβαρύνθησαν», βλέποντες τὰ καταστήματα καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν πυρπολουμένας, τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν διαρπαζόμενα, διωκόμενοι σκληρῶς, φυλακίζόμενοι καὶ δερόμενοι καὶ φορολογούμενοι ἀδίκως, τὸ δὲ τρομερώτερον, καὶ ἀπαγχονιζόμενοι ἀπανθρώπως.

5. Ὅτι στεροῦνται καὶ αὐτῆς τῆς προστασίας καὶ παραμυθίας τῶν πνευματικῶν ποιμένων καὶ διδασκάλων των, ἀδικαιολογήτους καὶ βιαίως μακρὰν αὐτῶν ἐξορισθέντων καὶ φυλακισθέντων.

6. Ὅτι οἱ τυραννοῦντες, καταδυναστεύοντες καὶ ἀγορεύοντες τὰ στοιχειώδη δικαιώματα τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων εἰς τὸν χριστιανικὸν Κυπριακὸν λαὸν Βρεττανοὶ εἶναι καὶ αὐτοὶ χριστιανοί.

Διὰ πάντα ταῦτα ἀπευθύνεται:

1. Πρὸς τὸν Ο.Η.Ε., ὅστις συνεκοιτῆθῆν βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν καὶ λειτουργεῖ διὰ τὴν προάσπισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου.

2. Πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ κόσμου.

3. Ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ διὰ τὸν ποιμῶνα αὐτῆς καὶ Ἀρχιεπίσκοπον Καντέρβερου.

4. Πρὸς τὰς Κυβερνήσεις τῶν λαῶν τῆς γῆς.

5. Πρὸς τὴν παγκόσμιον συνείδησιν, καὶ ὁμοφώνως:

1ον. Διαμαρτύρεται ἐντόνως διὰ τὰς ἀνηκούστους ὀμότητας καὶ τὴν ἀφόρητον τυραννίαν, ἣτις ἀσκεῖται εἰς τὴν Κύπρον.

2ον. Ζητεῖ, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν ὀνόματι τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἀμεσητὴν ἐπέμβασιν ὅλων τῶν ὀρθοδόξων καὶ δυνάμεων νὰ ἐνεργήσουν πρὸς κατάπτωσιν τῆς ἀσκομένης τυραννίας, πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ ἐξορίστου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καὶ τῶν συνεξορίστων αὐτοῦ εἰς τὸ ποίμνιον αὐτῶν, πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως καὶ ταχείαν ἀπόδοσιν τῆς ἐλευθερίας εἰς τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς μας.

— Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου, γινόμεναι συμφώνως πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καταρτισθὲν πρόγραμμα, παρηκολοθοῦντο ἀνελλιπῶς καὶ διηθύνοντο ἀριστοτεχνικώτατα ὑπὸ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Δωροθέου. Ὡσαύτως τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου παρηκολούθησαν τὰ Σεβ. Συνδικὰ Μέλη, πολλοὶ τῶν παρεπιδημούντων Σεβ. Ἀρχιερέων, οἱ Θεοφ. Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι, ὁ παρὰ τῆ Ἱερᾶ Συνόδου Βασιλικὸς Ἐπίτροπος, ὁ Διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» κ. Θεόδ. Σπεράντσας καὶ ἄλλοι.

— Ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προσεφώνησεν τοὺς ἀπερχομένους συνέδρους διὰ τῶν ἐξῆς βαρυσημάτων λόγων Αὐτοῦ:

«Ἐδχαριστίας ἀναπέμπομεν εἰς τὸν εὐεργέτην Θεόν, ὁ ὁποῖος ἤξιώσεν ἡμᾶς ἵνα φθάσωμεν εἰς τὸ τέμα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀ' Συνεδρίου τῶν Ἱεροκλήρων τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συναποκομίζοντας ἵαν ὠφέλιμους πνευματικὸν καρποὺς ἐκ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι καθ' ἄλλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ διετελοῦμεν ὑπὸ τὸ κράτος συγκινήσεως ἀνελογιζόμενοι

τὴν ἱερὰν σημασίαν τοῦ γεγονότος, καὶ ὅτι διὰ τοῦ Συνεδρίου τούτου καθιερώθη ὁ ἵαν ὠφέλιμος θεσμὸς τῆς συγκλήσεως Συνεδρίου Ἱεροκλήρων, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Τὸ Συνέδριον, καθὼς πρῶτον, ἐγένετο ὁδηγὸς διὰ τὴν συγκλήσιν τῶν μετ' αὐτὸ Συνεδρίων καὶ ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἱερὰν Συνόδον τὴν ἀποκτηθεῖσαν ἐξ αὐτοῦ πείραν πρὸς περαιτέρω παρασκευὴν διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Συνεδρίου, ὅπερ θὰ συγκληθῇ ὅτε ἡ ἀνάγκη αὐτοῦ καταστή ἐπιτακτικὴ, κατὰ τὴν κρίσιν πάντοτε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ ἱερὰ Λειτουργία, ἡ τελεσθεῖσα ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ἱερῷ Ναῷ ἐπὶ τῇ ἐνάξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, τὴν ὁποίαν παρηκολούθησε πλῆθος Ἱεραρχῶν καὶ ἅπαντα τὰ Μέλη τοῦ Συνεδρίου, ἔμεινεν ἀλησμόνητος, ὡς ἐν «πρόσωπον τηλωνγῆς» τοῦ ἱεροῦ Συνεδρίου.

Ἡ παρουσία περαιτέρω τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως, κατὰ τὴν ἐναρκτήριον συνεδρίαν, ἡ παρουσία Ὑπουργῶν, Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ἄλλων ἐπισήμων προσώπων καὶ διὰ πολλῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, προσέδωκε τὴν ὀφειλομένην ἐκτίμησιν πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ Συνεδρίου.

Ἡ προσέλευσις ἀπάντων τῶν Ἱεροκλήρων ἐξ ὅλων τῶν Ἐπαρχιῶν τῆς Χώρας ἡμῶν, τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν ἀνελθόντος εἰς τοὺς ἐνενηκοντα, καὶ ἡ ἐν Κυρίῳ συναναστροφή αὐτῶν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, ἔδωκε τὴν σπανίαν εὐκαιρίαν νὰ γνωρισῶσι ἀλλήλους καὶ νὰ ἀκούσῃσι τὰς γενομένας Εἰσηγήσεις ἐπὶ σπουδαίων ζητημάτων καὶ προβλημάτων, περὶ τὰ ὅποια ἀσχολεῖται ὁ ἱερός Ἀμβων, καὶ τὰ ὅποια ἀντιμετωπίζουσιν ἐν τῷ ἐργῶδι αὐτῶν καὶ τιμῷ ἔργῳ.

Ὡς πρὸς τὰς γενομένας Εἰσηγήσεις ἠθέλωμεν νὰ διευκρινήσωμεν ὅτι αὐταὶ ἠκολούθησαν τὴν γενικὴν ἀρχὴν, ὅτι τὸ ἔργον τῶν Ἱεροκλήρων εἶναι τριπλοῦν: α) Τὸ ἀπ' Ἀμβωνος θεῖον κήρυγμα πρὸς τὸ σύνολον τῶν Χριστιανῶν, β) ἡ ἐν τῇ Ἐξομολογήσει πρὸς ἑκάστην ψυχὴν ἰδιαιτέρα πνευματικὴ διδασχὴ καὶ γ) τὸ κατηχητικὸν κήρυγμα πρὸς τὴν Νεολαίαν ἐν τοῖς Κατηχητικοῖς Σχολείοις.

Πρὸς τοῦτο ἐγένοντο αἱ γνωσταὶ Εἰσηγήσεις καὶ δὴ: Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἀπ' Ἀμβωνος θεῖον κήρυγμα ἀνεπτύχθησαν αἱ ἐξῆς Εἰσηγήσεις: «Ὁ Ἱεροκλήρως καὶ οἱ Ἐργάται» ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χίου κ. Παντελεήμονος, «Τὸ κήρυγμα ἐντὸς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εἰρηναίου, «Ὁ Ἱεροκλήρως καὶ αἱ προπαγανδιστικαὶ ἑτεροδόξαι» ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, «Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία καὶ τὸ θεῖον κήρυγμα» ὑπὸ τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. Παντελεήμονος Καρανικόλα, «Διακονία, τεχνικὴ καὶ οἰκονομία τοῦ θεοῦ κηρύγματος» ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παναγιώτου Τρεμπέλα, «Ὁ Ἱεροκλήρως καὶ ὁ Κομμουνισμὸς» ὑπὸ τοῦ παν. ἀρχιμ. Λεωνίδου Παρασκευοπούλου, «Ὁ Ἱεροκλήρως καὶ ἡ φιλανθρωπία» ὑπὸ τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. Χρυσόστομου Δεληγιαννοπούλου, «Τὸ κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου ἐν τῷ στρατεύματι» ὑπὸ τοῦ παν. ἀρχιμ. Παύλου Σοφοῦ καὶ «Τὸ κοινωνικὸν περιεχόμενον τοῦ κηρύγματος» ὑπὸ τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. Γεωργίου Δημοπούλου.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὸ ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἐξομολογήσει κατ' ἄτομον κήρυγμα, ἀνεπτύχθη ἐπ' αὐτοῦ ἡ Εἰσηγήσις τοῦ Πανοσ. ἀρχιμ. Χριστοφύρου Καλύβα, καὶ τέλος ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐν τοῖς Κατηχητικοῖς Σχολείοις ἔργον τοῦ Ἱεροκλήρως, ἀνεπτύχθη ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος ἡ Εἰσηγήσις τοῦ παν. ἀρχιμ. Δοσιθέου Ἀδριανοπούλου. Ἐν καταλείδει ὁ λαϊκὸς Ἱεροκλήρως κ. Γεώργιος Σωτηρίου ἀνεπτύξε τὸ θέμα «Ὁ λαϊκὸς Ἱεροκλήρως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ».

Βεβαίως, ἀπειρία Εἰσηγήσεων καὶ θεμάτων προῦβάλλετο. Ἐπελέγησαν δ' ἐκ τοῦ πλῆθους τῶν θεμάτων τὰ προσημειωθέντα, ὡς ἔχοντα προτεραιότητά τινα.

Ἐκτὸς πάσης ἀντιλογίας ὑπάρχει τὸ γεγονός, ὅτι ἐν τῇ ἐννοίᾳ παντὸς συνεδρίου περιλαμβάνεται ἡ ἀνταλλαγὴ γνωμῶν καὶ σκέψεων, αἱ τυχὸν ἀντιγνωμίαι καὶ αἱ συζητήσεις ἐπὶ τῶν θεμάτων, πρὸς ἀποκρυστάλλωσιν πορισμάτων. Θέλωμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν συζητήσεων καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν γνωμῶν, ἔστω δὲ καὶ τῶν ἀντιγνωμιῶν, ἡ βάσις ἦτο μία. Ἡ ἀγάπη δηλαδὴ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ὁ ζῆλος διὰ τὴν δόξαν καὶ τὴν αἴγλην αὐτῆς, καὶ διὰ μάλιστα τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν συντονισμὸν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων, τὰς ὁποίας Αὐτὴ διαθέτει καὶ χορηγεῖ, διὰ μέσου τῶν Ἱεροκλήρων τῆς, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων, τὰς ὁποίας, ὅπως εἶπο-

μεν εις τὸν Εἰσαγωγικὸν ἡμῶν λόγον, ἐνεπιστεύθη ὁ Θεὸς εἰς χεῖρας ἡμῶν καὶ τῶν ὁποίων τὸ αἶμα θὰ ἐκζητήσῃ ἐκ τῶν ἡμετέρων χειρῶν.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, καθ' ἣν ἔχει ὑποχρέωσιν θὰ κοινοποιήσῃ πρὸς τὴν σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰ πορίσματα τοῦ Συνεδρίου, διὰ νὰ λάβῃ αὐτὴ γνώσιν αὐτῶν, ἵνα μελετήσῃ ταῦτα καὶ ἵνα χρησιμοποιήσῃ αὐτὰ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ κηρυκτικοῦ ἔργου καὶ πρὸς δόξαν Χριστοῦ.

Ἐδχαριστοῦμεν τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας καὶ τοὺς κ. Καθηγητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, οἵτινες παρηκολούθησαν τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἐξεφέραν τὰς πολιτικὰς γνώμας αὐτῶν. Ἐδχαριστοῦμεν, ἅπασ ἔτι, τοὺς Εἰσηγητὰς καὶ συγκαίρομεν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ εὐστοχίᾳ τῶν ἀπόψεων, τὰς ὁποίας διετύπωσαν εἰς τὰς Εἰσηγήσεις αὐτῶν.

Καὶ ἤδη, ἀγαπητοί μοι Ἱεροκήρυκες, πάλιν πρὸς Ὑμᾶς στρέφω τὸν λόγον, καὶ διὰ προσλαλιάς πρὸς Ὑμᾶς ἐπιθυμῶ νὰ κατακλείσω τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου. Πορευθῆτε καὶ πάλιν πρὸς πλοῖα καὶ δίκτυα καὶ εἴψατε τὴν πνευματικὴν σας σαγήνην εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κόσμου τούτου ἵνα κομίσθητε πληθὺν ἰχθύων, ἥτοι ἵνα σώσητε ἀνθρωπίνους ψυχὰς. Πορευθῆτε πρὸς τὰς πόλεις καὶ τὰς κώμας, ὡς οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι, ἰώμενοι ἀσθενείας ψυχῶν καὶ συνεχίζοντες τὸ ἅγιον ἔργον τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. Κηρύξατε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, καὶ δι' ἡμᾶς παθόντα καὶ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν, ἵνα ὁδοποιήσῃ πάσῃ σαρκὶ σωτηρίαν καὶ ἐν τῷ Θεῷ βασιλείαν αἰωνίου ζωῆς. Ἀκολουθοῦντες πιστῶς τὰ παραγγέλματα τῆς Ὀμιλητικῆς Ἐπιστήμης, κηρύξατε ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Κοινωνίας, πρὸς κατατρόπωση τῶν συγχρόνων αἰρέσεων, πρὸς ἀνακούφισιν τῆς ὀκλήσας πτωχείας, καὶ πλουτισμῶν τῶν πνευματικῶν πτωχῶν. Κηρύξατε τὸ Ἐδαγγέλιον πρὸς πάσαν ἡλικίαν καὶ τάξιν ἀνθρώπων, πρὸς ἰδιώτας καὶ πρὸς στρατιώτας, πρὸς μαθητὰς καὶ διδασκάλους, πρὸς ἐκάστην ψυχὴν βεβαρυνμένην ὑπὸ τοῦ πλῆθους τῶν ἀνομιῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἀμαρτημάτων, ὅπως ἡ συγκύπτουσα χαμαὶ γυνὴ τοῦ ἱεροῦ Ἐδαγγελίου, καὶ ἀνορθώσατε αὐτήν. Δουλεύσατε τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ κατεργάσεσθε τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν.

Τὸ ἅγιον ἔργον ὑμῶν εἶναι τόσον μέγα, τόσον εὐρείας ἐκτάσεως, ὥστε δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ δώσητε νυσταγμῶν ἐν τοῖς βλεφαροῖς ὑμῶν, ἵνα ἐπιθυμῶμεν τὸν Ψαλμωδόν. Τὸ ἔργον τοῦ Ἱεροκήρυκος φέρει ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀπλησίαν, καὶ ἕνας συνευδής ἐργάτης τοῦ ἱεροῦ Ἀμβωνος πρέπει νὰ φθάσῃ εἰς τοιοῦτον σημεῖον προόδου ἐν τῷ ἔργῳ του, ὥστε νὰ λέγῃ «ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται καὶ γὰρ ἐργάζομαι», ὅπως εἶπεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐξ ἄλλης ἀφορμῆς.

Ἔχετε ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς σας τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, κεκοπιακός ἐκ τῆς ὁδοπορίας καὶ καθεζομένου ἐν ὧρα μεσημβρινῇ ἐπὶ τῇ πηγῇ τοῦ Ἰακώβ, καὶ σκεφθῆτε ὅτι ἔρχεται πληθὺς ψυχῶν πρὸς ὑμᾶς ἵνα ἀντλήσωσιν ὕδωρ ζῶν, ὕδωρ ἀλλόθεν εἰς ζωὴν αἰώνιον. Ἐπιδιώξατε νὰ εὐρίσκεισθε εἰς αὐτὴν τὴν κόπωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθη ὁ Ἀντρωτὴς ἡμῶν, ἀναζητῶν τὴν ἀσθενοῦσαν ψυχὴν. Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία δόξα ἄλλη καὶ τιμὴ καὶ καύχησις δι' ὑμᾶς, ἀπὸ τὴν καύχησιν ἐκείνην, ὅτι κοπιᾶτε καὶ μοχθῆτε ἀνταγωνιζόμενοι πρὸς τὸν Σατανᾶν, καὶ συνεχίζοντες τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ Σπορέως.

Βεβαιωθῆτε, ἀγαπητοί Ἱεροκήρυκες, ὅτι οἱ Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι περιβάλλουσιν ὑμᾶς διὰ στοργῆς, διότι ὑμεῖς εἰσθε τὸ ἱερόν αὐτῶν ἐπιτελεῖον.

Βεβαιωθῆτε, εἰσέτι, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος πάντοτε ὁμιλεῖ μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος περὶ τῶν Ἱεροκηρύκων, καὶ πάντοτε ἀπασχολεῖ αὐτὴν τὸ θέμα τῆς ἐξευρέσεως τῶν μέσων ἐκείνων καὶ τῶν τρόπων, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἔχητε πάντα τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια πρὸς ἀπερίσπαστον ἐπιτέλεσιν τοῦ ἱεροῦ ὑμῶν καθήκοντος.

Τέλος εὐλογοῦντες ὑμᾶς, καὶ ἐσχόμενοι ὑμῖν τὸ «Εἰς ὁδὸν εἰρήνης», καὶ λέγοντες τὸ Κυριακὸν ἐκεῖνο «ὐπάγετε ἵνα πολὺν καρπὸν φέρητε», κατακλείομεν δι' αὐτῆς τῆς προτροπῆς καὶ τῆς ἐσχῆς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου.

Κύριος ὁ Θεὸς ἐνισχύει Ὑμᾶς εἰς τὸ ἱερόν ἔργον καὶ τὴν ἱερὰν ἀποστολήν σας.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

— Τῇ 20ῇ παρελθόντος μηνὸς ἡ Α. Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Φωτεινῆς Ν. Σμύρνης καὶ τὸν Ἱ. Ναὸν Μυρτιδιωτίσσης Ν. Φαλήρου, ἔνθα καὶ ὠμίλησεν πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα. Τῇ ἐπομένῃ Κυριακῇ, 27ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐπεσκέφθη τοὺς ἐν Πειραιεὶ Ἱ. Ναοὺς Ἀγ. Σοφίας, Ἀναλήψεως, Ἀγ. Παντελεήμονος καὶ Ἀγίου Φανουρίου Δραπετσώνας, πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα τοῦ ὁποίου ἐκήρυξε τὸν θεῖον Λόγον.

— Τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευεν συνεδριάσεως τῆς Πανελληνίου Ἐπιτροπῆς Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐδέχθη τὸν κ. Κ. Μπαστιᾶν, τὸν κ. Ἀλεξ. Παπαδημητρίου, τὸν Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων κ. Μᾶκον καὶ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου κ. Νικολόπουλον.

— Τῇ 28ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός παρεστὴ εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀ' Συνεδρίου Ἱεροκηρύκων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὰς ἐργασίας τοῦ ὁποίου παρηκολούθησεν καθ' ἅπασας τὰς τε πρωϊνὰς καὶ ἀπογευματινὰς συνεδρίας αὐτοῦ.

— Τῇ πρωΐᾳ τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ὑπουργοῦ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Τσάτσου, μεθ' οὗ συνειργάσθη ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, περὶ δὲ τὰς μεσημβρινὰς παρέστη εἰς τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν γενομένην τελετὴν ἐπὶ τῇ εορτῇ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

— Τῇ 1ῃ ἰσταμένου μηνός, ἐπὶ τῇ 7ῃ ἐπετείῳ τοῦ ἐν Κύπρῳ διεξαχθέντος δημοψηφίσματος, ὁ Μακαριώτατος ὠμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρανασσού» πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν πνευματικῶν καὶ παραγωγικῶν ὀργανώσεων τῆς χώρας.

Τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τῆς αὐτῆς ἐδέχθη τὸν Ὑπουργὸν τῆς Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνειργάσθη ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

— Τῇ ἐπομένῃ, 2α Φεβρουαρίου, τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθησαν οἱ παρεπιδημοῦντες ἐνταῦθα Μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Σεβ. Μητροπολίται Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος καὶ Μελίτης κ. Ἰάκωβος.

— Τὸ ἀπόγευμα τῆς 3ης Φεβρουαρίου ἐδεξιώθη ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ Μεγάρῳ τοὺς συνέδρους Ἱεροκήρυκας, πρὸς οὓς καὶ ὠμίλησε καταλλήλως.

— Τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου ἐδέχθη τὸν βουλευτὴν καὶ τ. ὑπουργὸν κ. Μαλαμίδαν καὶ τὸν Δήμαρχον Λαρίσης κ. Χατζηγιάννην, τὰς δὲ μεσημβρινὰς ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπεσκέφθη τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμανλὴν, μεθ' οὗ ἔσχε συνεργασίαν ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

— Τῇ 6ῃ Φεβρουαρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα Τατοῦου, ἔνθα, ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ὥρκεισεν τὸν νέον Πρόεδρον τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

— Τῇ ἐπομένῃ (7) τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθησαν ὁ Γραμματεὺς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως κ. Κανελλάκης, ὁ δημοσιογράφος κ. Κ. Μπαστιᾶς καὶ ὁ στρατηγὸς κ. Γ. Κουρούκλης.

— Τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευε συνεδρίας τοῦ Κ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Αὐθμερὸν ἐδέχθη τὸν βουλευτὴν κ. Δρούλιαν μετὰ τοῦ δικηγόρου κ. Καραμανλῆ, ὡς καὶ τὸν βουλευτὴν κ. Ζανιδάκη.

— Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ὁ Μακαριώτατος μετέσχε τῆς ἰδρυτικῆς συνελεύσεως τοῦ «Ὄργανισμοῦ Προλήψεως Ἀτυχημάτων» οὗτινος καὶ ἀνέλαβεν τὴν Προεδρίαν.

— Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Εὐρίπου κ. Ἀλέξιος ἐκπροσωπῶν τὴν Α. Μακαριότητα τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, παρέστη τὴν μὲν 30ὴν Ἰανουαρίου εἰς τὸν εορτασμὸν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐν τῇ Παντείῳ Σχολῇ Πολιτ. Ἐπιστημῶν, τὴν δὲ 2αν ἰσταμένου μηνός εἰς τὸν ἐν τῷ Δημαρχεῖῳ Ἀθηνῶν εορτασμὸν τῆς «Ἡμέρας τῆς Μητέρας».

Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον. Τὸ Μ. Σ. τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν συνήλθε τὴν 7ην Φεβρουαρίου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Εὐρίπου κ. Ἀλεξίου καὶ ἠσχολήθη περὶ διάφορα θέματα τρεχούσης φύσεως.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Κατά πληροφορίας τοῦ «Γραφείου Δημοσιεύσεων» τοῦ Δήμου Κωνσταντινουπόλεως αἱ ἐν τῇ πόλει διάφοροι θρησκείαι καὶ Ὁμολογία κατανέμονται ὡς ἑξῆς: Μουσουλμάνοι 801.889, Ὁρθόδοξοι 81.437, Ἀρμένιοι Γρηγοριανοὶ 49.163, Ἰσραηλίται 34.478, Ρωμαιοκαθολικοὶ 13.111, Διαμαρτυρούμενοι 2.733, Ἄγνωστοι 261, δηλωθέντες ἄνευ θρησκείας 73. Κατά πληροφορίας τοῦ ἰδίου Γραφείου εἰς Κωνσταντινούπολιν διαβιοῦσιν 8.867 Ἕλληνες ὑπήκοοι.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

Καθ' ἃ ἀνεγράφη ἐν τῷ ἡμερησίῳ τύπῳ, τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου ἐ.ξ. ὁ ἐν Οὐασίγκτωνι πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεώργιος Μελάς ἀπηύθυνε τὸ ἀκόλουθον μήνυμα πρὸς τὴν ὁμογένειαν τῆς Ἀμερικῆς ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἑβδομάδος τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων»:

«Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Ἀμερικῆς, θεματοφύλαξ, ἐντὸς τοῦ κλίματός της, τῆς γλώσσης, διὰ μέσου τῆς ὁποίας διεδόθη ἡ Ὁρθοδοξία καὶ εἰς τὴν ὁποίαν διευπλώθησαν τόσα ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς διανοήσεως, μᾶς παρέχει ἀκόμη ἐν ἀπτόν δείγμα τῶν ἀόκνων προσπαθειῶν της, ὅπως διατηρήσῃ ἀκμαίαν τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος,

Ἐπὶ τὴν αἰγίδα τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Μιχαὴλ ὠργανώθη καὶ ἐφέτος εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας ἡ «Ἑβδομάς τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου», εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν ὄλαι γενικῶς αἱ ἑλληνορθόδοξοι κοινότητες».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς 4ης μέχρι τῆς 29ης Αὐγούστου 1956 παρέμεινεν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, πενταμελὴς ἀντιπροσωπεία τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας. Ἡ ἀντιπροσωπεία ἀποτελεῖτο ἐκ τῶν Ἀρχιμανδριτῶν Σεργίου Φορᾶν καὶ Μισαήλ Χανζάρ, τῶν πρωθιερέων Γρηγορίου Μπέν Χαμπίμπ καὶ Γεωργίου Χαουντάντ καὶ τοῦ ἱερομονάχου Ρωμανοῦ Τζαντζάρ. Κατὰ τὴν παραμονὴν της εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην ἡ ἀντιπροσωπεία ἐπισκέφθη πλείστους ναοὺς, ἱστορικὰς μονὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα τῆς Μόσχας, τοῦ Λένινγκραντ καὶ τοῦ Κίεβου.

Ἐπὶ τὸν τίτλον «Ἐορτὴ ἐκκλησιαστικῆς ἐπικοινωνίας» τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας «Ζουρνάλ» (Τεύχος Νοεμβρίου 1956) δημοσιεύει ἐκτενὴ περιγραφὴν τῆς εἰς Ρωσίαν παραμονῆς τοῦ Προκαθημένου τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. Βικεντίου. Εἰς τὰς διαφόρους προσφωνήσεις καὶ ἀντιφωνήσεις, αἱ ὁποῖαι δημοσιεύονται ἐν περιλήψει, ὑπογραμμίζεται ἡ ἐνότης ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ λατρείᾳ, ἡ πνευματικὴ συγγένεια καὶ οἱ δεσμοὶ ἀγάπης μεταξὺ τῆς Σερβικῆς καὶ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὸ περιοδικὸν «Ζουρνάλ» δημοσιεύει περισπούδαστον ἄρθρον τοῦ Καθηγητοῦ Σ. Τροϊτσκιγ περὶ τοῦ ἁγίου Σάββα, πρώτου Σέρβου Ἀρχιεπισκόπου, τὸν ὁποῖον χαρακτηρίζει «μέγαν ἀγωνιστὴν διὰ τὴν ἐνότητα τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου».

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1956/57 τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας «Ζουρνάλ» δημοσιεύει ἀνταποκρίσεις ἀπὸ τὰς Θεολογικὰς Ἀκαδημίας καὶ τὰς Ἱερατικὰς Σχολὰς τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Προσφωνῶν τοὺς σπουδαστὰς τῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας, ὁ Σχολάρχης αὐτῆς πρωθιερεὺς Κ. Ι. Ρουζίτσκιγ ἐτόνισεν ὅτι ἡ βασικὴ ἀποστολὴ τῶν θεολογικῶν σχολῶν εἶναι ἡ προπαρασκευὴ τῶν τροφίμων νὰ διακονήσουσιν ἀξίως τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. «Ἡ πραγματοποίησις τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς ἀποστολῆς ὑπὸ τῶν διδασκόντων καὶ τῶν διδασκόμενων, εἶπεν, εἶναι δυνατὴ μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον, ἂν οἱ διδασκόμενοι διακατέχωνται ὑπὸ διαρκοῦς ἐπιθυμίας νὰ ἀποδεχθοῦν ὄχι μόνον θεωρητικῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθέσουσιν βαθέως εἰς τὴν καρδίαν των τὰς εὐαγγελικὰς ἀληθείας, διὰ νὰ διαποτίζωνται μὲ αὐτὰς ὅλον τὸ εἶναι των. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὄλαι

αἱ σχολικαὶ προσπάθειαι πρέπει νὰ διαπνέωνται ὑπὸ μεγάλης ἀγάπης, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὴ οὔτε ἡ μετὰδοσις οὔτε ἡ ἀποδοχὴ τῶν μεγάλων ἀληθειῶν τῆς πίστεώς μας».

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ Θεολογικὴ Ἀκαδημία τοῦ Λένινγκραντ ἐώρτασε σεμνῶς τὴν 10ην ἐπέτειον τῆς λειτουργίας της. Εἰς ἐμπνευσμένον λόγον του ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ ὁ Καθηγητὴς τῆς Ἀκαδημίας Α. Ν. Παρίσκιγ ἐτόνισεν ὅτι ἡ Σχολή, εἰσερχομένη εἰς τὴν δευτέραν δεκαετίαν τῆς λειτουργίας της, θεωρεῖ καθήκον της νὰ δηλώσῃ, ὅτι θὰ συνενώνῃ τὴν διδασκαλίαν μὲ τὴν ἀνατροφὴν τῶν αὐριανῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε ἡ ὅλη σχολικὴ ζωὴ νὰ δημιουργῇ «πεπεισμένους καὶ σταθεροὺς φορεῖς τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου πίστεως».

Πληροφορούμεθα εὐχαρίστως ὅτι καὶ ἐξ ἐπίσημου πηγῆς ἐπιβεβαιούται, ὅτι ἡ συνάντησις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀνεβλήθη, ὡς ἦδη ἐγράψαμεν εἰς τὰ Χρονικά τοῦ προηγουμένου φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Βικέντιος εἰς συνέντευξίν του πρὸς τὸν ἀρχισυντάκτην τοῦ ἐπίσημου ὄργανου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἐτόνισεν ὅτι μετὰ μεγάλης χαρᾶς ἐπισκέφθη τὴν Ρωσίαν, διότι ἡ Σερβικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐθεώρει καὶ θεωρεῖ τὴν Ρωσικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὡς ἀδελφὴν, ἡ ὁποία πάντοτε παρέχειν εἰς τὸν Σερβικὸν λαὸν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ὑποστήριξιν, καὶ διότι ἡ ἐπίσκεψις αὐτὴ διεπνέετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας περὶ ἐνισχύσεως τῆς πνευματικῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀποκαταστάσεως στενωτέρας ἐπαφῆς μὲ τοὺς ἰθύνοντας τὴν Ἐκκλησίαν αὐτήν, ἡ ὁποία ἐπαφὴ διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς των διεκόπη ἐπὶ τινὰ καιρὸν.

Συνοψίζων τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν Ρωσίαν ὁ Πατριάρχης Βικέντιος εἶπε: «Μὲ τὰ μάτια μας εἶδον πῶς προσεύχεται ὁ ρωσικὸς λαὸς, μὲ τὴν καρδίαν μας ἠσθάνθημεν πόσον θερμὴ εἶναι ἡ προσευχὴ του, καὶ μόνον τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ σχηματίσῃ κανεὶς εἰκόνα περὶ τῆς ζωῆς τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡμεῖς προσωπικῶς ἐπίστημεν ὅτι ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία διαφυλάττει καὶ ἐδραίωνει τὴν πίστιν καὶ ὅτι οἱ Ρῶσοι ἐν τῇ πλειοψηφίᾳ των παραμένουν Ὁρθόδοξοι καὶ θρησκευόντες».

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Καθ' ἃ πληροφορεῖ ἡμᾶς τὸ Δελτίον Πληροφοριῶν τῆς παρὰ τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ἡ ἐτήσια σύσκεψις τῆς Ἐπιτροπῆς Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας θὰ γίνῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐν Eastbourne τῆς Ἀγγλίας μεταξὺ 31ης Μαΐου καὶ 5ης Ἰουνίου, ἵνα μελετηθῶσιν αἱ ἀνάγκαι τῶν Ἐκκλησιῶν - μελῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας εἶναι ὁ Rev. Leslie Cooke, εἰδικῶς δὲ ἀπεσπασμένος ἐπὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἶναι ὁ Rev. Raymond Maxwell (Μάξγουελλ).

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Π.Σ.Ε. κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θὰ συνέλθῃ εἰς τὰς αἰθούσας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Yale τῆς πόλεως New Haven, Conn, τῆς Ἀμερικῆς.

Τῶν συνεδριάσεων τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ προηγηθῶσι καὶ αἱ ἐτήσια συσκέψεις τῶν ἀκολουθῶν Ἐπιτροπῶν: α) Ἀπὸ τῆς 15 - 19 Ἰουλίου τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστεις καὶ Τάξεις»: β) Ἀπὸ τῆς 20 - 24 Ἰουλίου τῆς Ἐπιτροπῆς Διεθνῶν Ὑποθέσεων: γ) Ἀπὸ τῆς 21-25 Ἰουλίου τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκουμ. Δράσεως: δ) Ἀπὸ τῆς 24 - 27 Ἰουλίου τῆς Ἐπιτροπῆς «Ἐκκλησία» καὶ «Κοινωνία»: ε) Ἀπὸ τῆς 26 - 28 Ἰουλίου τῆς Ἐπιτροπῆς Θεολογικῶν Μελετῶν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Φωκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 46 παρ. 1 καὶ 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200/940 Α. Ν. «περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων καὶ διαταγμάτων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα τυπικὰ καὶ κανονικὰ προσόντα ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἐν Πεντεορείῳ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος» ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ἀμφίσσῃ τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου 1957

† Ὁ Φωκίδος Ἀθανάσιος.

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου Δρυμαίας ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200/40 περὶ ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 807/1945, ὀριζόμενα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεώς των.

Ἐν Λαμῖα τῇ 19ῃ Ἰανουαρίου 1957

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Ἱερά Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 καὶ 540/45 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Παναγιᾷ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καλοῦμεν ἀπαντας τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ δικαιολογητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιος.

Ἱερά Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθῇ κενὴ θέσις τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» Βελαώρας - Εὐρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 1957

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρος.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἀρχιεπισκοπὴ Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς ζητεῖ κατάλληλον Ἐφημέριον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθόδοξον Κοινότητα Μεξικοῦ. Οἱ βουλομένοι δύνανται νὰ συνεννοηθῶσιν ἀπ' εὐθείας μετὰ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Μιχαήλ.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΝΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱακρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ἡ «Ἐκκλησία» ἐκδίδει ἐπίσης τὸν «Ἐφημέριον» διανεμόμενον δωρεὰν εἰς ἀπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἐφημερίους, ὡς καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν «Θεολογία», τὴν ὁποῖαν λαμβάνουν ἐπίσης δωρεὰν ἀπαντες οἱ Ἱεράρχαι καὶ οἱ ἐφημέριοι Θεολόγοι Κληρικοὶ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»

Εἰσαγωγικὸς Λόγος τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὸ Ἀ' Συνέδριον τῶν Ἱεροκηρέτων.

Βασ. Μουσιάκη, Τύπος καὶ οὐσία ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ.

Τάσου Ἀθ. Γριτσοπούλου, Ἀνέκδοτοι στίχοι τοῦ Δέγκων Γρηγορίου εἰς τὰ Σαρανταλείτουργα.

Ὁ Νέος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων.

Κυπριακά.

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Ἀνακοίνωσις.

Οἱ ἱερεῖς, ἀπευθύνεσθε πάντοτε ἀνευδοιάστως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», διὰ πᾶν ζήτημα ποῦ σᾶς ἀπασχολεῖ. Ἀπάντησιν θὰ λαμβάνετε ἀμέσως διὰ τοῦ «Ἐφημερίου».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ ἀλληλογραφία τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιεύεται πάντοτε εἰς τὸν «Ἐφημέριον».

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰδοποιοῦνται οἱ ἀναγνώσται τῶν περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησίας», «Ἐφημερίου» καὶ «Θεολογίας», ὅπως συνδρομᾶς ἢ ἄλλα ἐμβάσματὰ των ἀποστέλλουν δι' ἐπιταγῆς μόνον ἐπ' ὀνόματι τῆς Διαχειρίσεως τῆς «Ἐκκλησίας».

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.